

FLUKTEN FRA ØSTGATA

Av Thelma Hodgson

ETUF-forlag

Flukten fra Østgata
Originaltittel: Escape from East Steet
Copyright © Thelma Hodgson

Alle rettigheter forbeholdes.
ISBN 82-91268-03-7
Omslagsbilde: Erna Røsvik
Oversatt av Bodil Røsvik

Copyright © 1997 ETUF-forlag
Postboks 162
N-6050 Valderøy

Innhold:

REISEN NORDOVER.....	5
VI VIL HA EN ONKEL.....	7
TO HYGGELIGE OVERRASKELSER.....	10
DEN ENESTE SKATTEN.....	14
VÅR ONKEL.....	18
HEIME I ØSTGATA.....	22
KREFTER SOM VIRKER I DET STILLE.....	25
HVA MED GJELDEN?.....	29
DEN STORE BESTEMMELSEN.....	35
NÅ ELLER ALDRI.....	39
BILLETT FOR ÉN VEL.....	42
GODSEIEREN KOMMER.....	47
DEN SISTE BITEN FALLER PÅ Plass.....	51
DEN BESTE AV ALLE FORTELLINGER.....	55

Reisen nordover

Det var svært rolig i Østgata. Østgata var ei gate som besto av ei lang rekke små hus, alle med dører som kunne åpnes rett ut mot fortauet. Omkring lå dusinvis av andre gater med samme sort hus, bygd av murstein, side om side. Alle disse gatene tilhørte den kjedelige, grå byen Murby. I den nederste enden av Østgata, på et hjørne, lå en butikk som solgte nesten alt mulig. Ved siden av den lå en annen butikk som var helt annerledes. Den hadde ei dør og et stort utstillingsvindu, og over sto det et skilt med navnet

E. RÅTNEVIK

nesten nymalt. Og ved siden av med falmete bokstaver sto det

ANTIkvITETER

men hvis du kikket inn gjennom det skitne vinduet, kunne du se bare stabler av gamle bord, stoler og kasser.

Det var svært rolig i Østgata, fordi sola skein og klokka var kvart over sju, og det var august og mandag morgen. Alle hadde dratt ut av byen for å nyte fridagen, det vil si, nesten alle.

Utstillingsvinduet til antikvitets butikken fortsatte rundt hjørnet til Nygata, så var det et langt stykke med bare vegg, og så kom en til ei svart dør som førte inn i butikken. Døra ble forsiktig åpnet. Ei jente på omtrent ni år, kom ut. Hun hadde mørkebrunt, bølget hår, brune øyne og et lurt fjes. Det var først på attenhundre års-tallet da jentene fremdeles brukte lange skjørt og forkle.

Hun listet seg langs den lange veggen og kikket rundt hjørnet til Østgata.

Ei mye mindre jente, som klemte ei filledokke inn til seg, kom tuslende etter henne. Den lille jenta hadde lyst brunt, bølgete hår, blå øyne og røde kinn og var lubben. "Mary, Mary," sa hun så høyt hun kunne, "har det gått forbi nå?"

Den eldste jenta vinket til henne at hun måtte være stille. Hun tok en pause i det hun kikket rundt hjørnet igjen, så kom hun løpende tilbake.

"Ja, Lisa, jeg så det gikk forbi oppe i gata. Kom, vi må si det til mor."

De skyndte seg inn døra og inn på det lille kjøkkenet. Mor hadde det travelt med å pakke kurven og dekke den til med aviser. Hun hadde en lang, grå kjole på seg og det lyse håret hadde hun satt opp i en løs topp i nakken.

I hjørnet ved døra var det en trappeoppgang, med et riglete gelender av tre. To gutter kom tumlende ned. Den første, Andreas, hadde luftig, lyst hår, blå øyne og et åpent og ærlig ansikt. Den andre, Tomas, hadde brunt, krøllete hår og brune øyne. Han var så tynn at det så helt nifst ut.

Mary sa: "Det har gått, mor, jeg så bussen gå forbi oppe i gata."

"Godt," sa Andreas, "det betyr at vi også kan gå."

"Huh!" sa Tomas, "kanskje han har glemt frakken sin eller noe, så han kommer tilbake nedover gata, akkurat tidsnok til se at vi lurert oss av sted."

Egon Råtnevik, eieren av antikvitetsbutikken, hadde blitt med på en dagstur med bussen, som var organisert av klubben «Den Svarte Ørn».

"Vel, vi må ta den risken," sa mor. "Stikk opp og ta jakkene, luene, kysene og sjalene."

Hun hadde alt tatt på seg den store solhatten sin og sjalet og tok kurven i handa.

Snart sto alle sammen ute på fortauets mens mor låste døra.

"Ha det bra, butikk," sa Mary. "Du må passe på deg selv i dag."

Så la de i vei til jernbanestasjonen.

Stasjonen var veldig spennende. Det var ennå damplokomotiv, og alle maskinene puffet og hisset. Du visste aldri hva for et som plutselig ville hyle mot deg. Det var spesielt spennende i dag, selv om barna ofte hadde vært på stasjonen i forskjellige ærend, eller bare for å se på togene; i dag skulle de virkelig få reise med tog.

"Å," sa Andreas, "tenk om noen fra Østgata ser oss og

forteller det til Egon."

"Det er lite trolig," sa mor. "Alle har dratt til kysten på sju-toget. De har reist østover, men vi reiser nordover."

Vi vil ha en onkel

Mor og de fire barna satte seg godt til rette i toget og så ut på landskapet som suste forbi. De hadde et bord for seg selv, og etter å ha kommet over den første spenningen, slappet de nå av.

"Mamma," spurte Mary tankefullt, "hva heter stedet vi skal til, igjen?"

"Vel," sa mor, "vi skal gå av på en liten stasjon som heter Kildevang. Så skal vi gå omtrent fire kilometer til Engedal. Der er det et stort hus med en kjempefin park. Det skal være hjort her også, og når jeg leste om det, sto det at en kunne gå inn og se seg omkring."

"Jeg har mer lyst til å dra til sjøen," surmulte Andreas.

"Dessverre, vennen min," sa mor, "vi kan nok ikke dra til sjøen, både fordi vi kunne møte noen fra Østgata som fortalte det til Egon, men også fordi vi ikke har råd til det."

"Jeg vet det," mumlet Andreas, "men likevel har jeg lyst til det."

Så satte han seg opp og sa bestemt: "Jeg vet hva det er vi vil; vi vil ha en onkel som kan ta oss med på turer til sjøen."

"Egon Råtnevik er jo en slags onkel," sa Tomas.

"Nei, det er han ikke, det," sa Mary sint. "En onkel ville ta seg av oss. Han bryr seg ikke om oss i det hele tatt, han vil bare at vi skal arbeide for ham hele tiden."

"Det stemmer det," sa Andreas. "En onkel ville ta oss med på forskjellige ting, som f. eks. til sjøen og kjøpe iskrem og sånn."

Nå ville Lisa også være med i samtalen. Sakte, men høy-røstet sa hun: "Vi vil nok møte han en dag, bare det at han vil ikke være en onkel men noen annen."

"Hva?" sa Tomas. "Du tror at vi kommer gående rundt et hjørne og så går vi oss rett på ham?"

"Å, nei, min kjære Lisa," prøvde Mary og forklare, "du møter ikke snille onkler på den måten; de dukker ikke opp fra ingensteds som en god fe i eventyrene."

Lisa sa ingenting. Og de andre visste at det ikke var fordi hun trodde hun hadde tatt feil, men fordi hun var sikker på at hun hadde rett, så det var ikke noe mer å si om det. Lisa var slik.

"La oss ikke tenke på hva vi ikke har," sa mor. "La oss heller være glad for det vi har, en hel dag fri - en dag ute på landet."

Ikke lenge etter stoppet toget på Kildevang stasjon. Det stoppet bare i noen få minutter, akkurat lenge nok til å sette av noen pakker fra vogna til vakta. Så det var ganske travelt å samle sammen alt de hadde og komme seg ut på plattformen. Andreas datt ut av vogna og måtte få hjelp til å komme seg på beina. De hjalp ham med å børste av seg støvet.

Tomas snuste mistenksomt ut i luften. "Hva slags lukt er det, mor?"

"Ja, lukten her er forskjellig fra i byen," la Mary til.

"Å, stakkars barna mine!" sa mor. "Dere er så vant til Murby! Den rare lukta er frisk luft, ren, frisk landluft."

"Jeg tror jeg liker Murby-lufta best," sa Tomas. "Den er ikke så skarp."

Alle lo. Mannen på stasjonen var nå ferdig med pakkene, og sto klar i den lille døråpninga for å sjekke billettene deres. Det var en liten stasjon, med bare ei plattform, og mannen var alt fra portør til stasjonsmester.

Snart var de ute av stasjonen, ute av landsbyen, og de var på vei opp en smal vei som snodde seg oppover mellom skog og mark. Det var nytt og rart for barna, men mor hadde bodd på landet da hun var ung, så hun pekte og forklarte om de forskjellige husdyra de gikk forbi. Hun lærte dem navna på blomstene i hekken, og på fuglene som fløy forbi.

Slik gikk de fire kilometerne svært fort, og de kom ut mellom noen trær på toppen av en bakke. Nede på den andre

siden kunne de se Engedal. Det var et stort sted med masse grønt gress inn imellom. Ei elv rant ved siden av veien, og de kunne se små broer med veier som gikk bort til de koselige husa på den andre siden. Noen av landsbyfolka som var ute, hilste blidt på dem.

Ved den andre enden av landsbyen var det en skarp sving til venstre. Akkurat der, på den andre siden av veien, var det en høy steinmur med noen store jernporter med morsomme mønster i.

De gikk bort til den og så et skilt over den ene porten. Der sto det:

ENGEDAL PARK
VELKOMMEN INN

Den andre porten var litt åpen, og innenfor var det en grusvei og noen trær.

"Ååå, dette ser spennende ut," sa Mary idet hun smatt inn gjennom porten.

"Ja, det sier jeg også," sa Andreas og fulgte etter.

"Det står 'velkommen inn'," la mor til.

"Mmm," mumlet Tomas. "Men tenk om det betyr bare slike som er invitert, og så kommer oppsynsmannen og får se oss?"

Mary og Andreas kikket på Tomas og kom ut igjen,

"Hva er oppsynsmann for noe?" spurte de i kor.

"Vel," sa Tomas, "John Vik har fortalt meg om det. Han besøkte søskenbarnet sitt på landet, og alltid når de skulle ut å fiske eller jakte på kaniner, kom oppsynsmannen etter dem. Han er en diger mann med revolver. De passer på slike steder."

"Er det sant, mor?" spurte de andre to.

"Jo, på en måte, så," sa mor, "men hør på meg. Vi kan gå å spørre i vakthuset innenfor porten her." Mor gikk inn. De andre kom etter og sto og ventet mens hun gikk bortover stien. Men nei, de kunne høre på bankingen at ingen var heime.

"Jeg tror det er i orden at vi ser oss rundt likevel," sa mor i det hun kom tilbake.

De la i vei nedover, og snart fant de en liten sti som gikk til høyre. De fortsatte langs den og inn i skogen. De gikk, sprang,

hoppet og danset. Snart kom de til elva. Mor satte seg ned på den moseklede elvebredden. Det var herlig her i solskinnet som skinte inn gjennom løvet. Barna gikk på oppdagelsesferd, og de lekte gjemsel. Etterpå spiste de grove brødskiver og drakk vann fra flasker. Til slutt fikk de et eple hver. De fylte opp flaskene sine i elva, og da oppdaget de hvor moro det var å leke der også.

Det var ikke lenge før de vasset uti barbert, de laget demninger av jord og stein, og glemte verden rundt seg.

Det var Tomas som først oppdaget at noen sto og så på dem.

Han vasset i land og klatret opp til mor og hvisket: "Det er en mann som står og ser på oss. Tenk om det er oppsyns-mannen!"

Mary ristet vannet av hendene og kom farende bort til mor. "Mor, det er en mann som står og ser på oss!"

Andreas lurte på hva det var da han så de andre tørket beina sine med lommedukene. Han kom seg opp av elva og bort til de andre.

"Det er en mann som ser på oss," hvisket Tomas mens de dro på seg sokkene og støvlene. "Jeg tror det er oppsynsman-nen."

Ingen hadde hørt at han kom, og ingen hadde sett hvor han kom fra. Ingen visste hvor lenge han hadde stått og sett på dem, men alle hadde fått et lite glimt av han, og det de så var:

En mann av middels størrelse som sto mellom noen busker og trær. Han støttet seg på en spaserstokk, hadde blanke, brune støvler, vide tweedbukser og en stilig tweedjakke. Han hadde mørkt hår, og hevet de mørke øyenbryna så han fikk rynker i panna. Han hadde en tweedhatt med grønn fjær i, på hodet.

Før de andre rakk å stoppe henne, gikk Lisa bort til ham og så rett opp i ansiktet hans, og sa: "Er du oppsynsmannen?"

To hyggelige overraskelser

Mannen så ned på Lisa og sa med vakker dala-dialekt: "Oppsynsmannen? Vel, jenta mi, på en måte er jeg kanskje det."

Så så han bortover mellom trærne og forklarte: "Jeg ser etter dådyra, men det er ikke lov til å jakte, skyte eller fiske i parken, altså. De ville dyra får springe fritt omkring her. Det er en naturpark. Det er derfor jeg...eh, vi...," han så på Lisa igjen, "Det er slik godseieren vil ha det - jah!"

De andre var skremt, men mor sa rolig: "Jeg håper det ikke gjør noe at vi tar picnic her. Vi prøvde å spørre i vaktstua, men det var ingen der."

Oppsynsmannen svarte bestemt: "Værsågod, madam."

Mary hadde samlet mot til seg og buste ut: "Å, kan vi få se på dådyra?"

Ansiktet hans lyste opp i et smil. "Så, dere vil gjerne se på dådyra, hva? De er nok litt sky; kan dere være veldig stille, da?"

"Ja," ropte alle sammen.

Han lo. "OK, dere gutter går sammen med meg, og damene kommer bak. Vi kan prate lavt enda, men når jeg gir signal, må dere være helt stille, ikke så mye som trække på en pinne, forstår dere?"

De la i veg, Andreas hoppet opp og ned og spurte om en hel masse. Så stoppet de, og oppsynsmannen la fingeren over munnen. De krøp inn under trærne. Det var som å være på safari i jungelen. Her var masse tette busker, bjørnebær og lave hengende grener. Oppsynsmannen holdt grenene til side for mor og jentene.

Til slutt kom de til en tett vegg av kristtornbusker. Her stoppet de, og oppsynsmannen løftet Lisa opp slik at hun kunne se over sammen med de andre. De så inn på ei solrik slette. Først så de ingenting, men så kunne de se noe som rørte litt på seg. Der var noe til, ja, det var mange... vakre dådyr som gikk og gresset stille. De var nesten så nær at de kunne ta på dem. Flekkene de hadde på ryggen gikk så i ett med omgivelsene at det var vanskelig å få øye på dem til å begynne med.

Etter at de hadde stått der å sett på lenge, satte oppsynsmannen Lisa ned igjen, og de gikk unna.

De tok en annen retning nå, og snart kom de til en gangvei.

Lisa holdt fortsatt et godt tak i handa til oppsynsmannen. Han snudde seg å sa: "Dere var virkelig flinke, nå kan dere bare prate igjen."

Og det gjorde de, alle på en gang. Mary og mor snakket om de vakre dådyra de hadde sett, å, hvor koselig det hadde vært å klappe de silkebløte snutene. Andreas og Tomas snakket om hvor fint det var å gå i parken, og at dette var første gang de hadde sett ville dyr.

Oppsynsmannen sa "åh" og "jah" men ellers lite. Akkurat nå virket han litt sky, slik som dådyra. Han var visst ikke helt sikker på hva han skulle finne på nå.

I det de gikk videre, fikk de øye på en høy mursteinsmur igjennom trærne. Langt framme endte muren i et hus, et kjempestort hus. Før de kom til enden av muren, var det en sti som gikk bort til høyre, til ei lita grønn dør i muren. Her bestemte oppsynsmannen seg. Han rettet handa ut mot den grønne døra og sa: "Har dere lyst til å se hagen?"

"Å, tusen takk," sa mor, "men kan vi det da, jeg mener..."

"Å, jo da!" svarte mannen. Han gikk mot døra og åpnet den. "Det er ingen heime i dag. Jeg har fått ansvaret for eiendommen." Mor og alle barna fulgte etter. I det de gikk inn, fikk de se noen vakre trappetrinn med blomstrende busker på begge sider.

"Åååå!" utbrøt mor og så på prydbuskene, "Hortensia! Hvordan får du dem til å vokse så godt?"

"Å, det er komposten vi har på om våren," svarte oppsynsmannen. "Du skjønner..." Han så rundt på barna som sto høflig og ventet, og håpet at hage-leksjonen ikke ble altfor lang.

Så snudde han seg mot mor: "Nå, frue, er du interessert i hagearbeid?"

"Mmm," svarte mor åndsfraværende. Hun sto fremdeles og beundret blomstene.

"Er det greit at barna springer omkring mens jeg viser deg hva vi har her?"

Mor kom til seg selv. "Ja, selvfølgelig," sa hun og smilte.

"Vel, da tror jeg dere kan ta dere en tur rundt i hagen, men pass på så dere ikke ødelegger noen planter, det liker ikke godseieren."

Mary, Tomas og Andreas mumlet et "tusen takk" og var vekk på et blunk. Lisa sto fremdeles og holdt oppsynsmannen i handa mens han pratet i vei til mor: "Jo, du skjønner, det er komposten vi har på om våren som gjør det."

Det var en lang, smal hage som lå gjemt i en senkning i bakken. Høyt oppe på den ene siden var huset bygd ved en steinterrasse. Hagen var full av trappetrinn og stier som førte til forskjellige portaler og inn til nye, spennende områder.

Mary fant bekken som rant midt gjennom hagen. Den laget små fossefall og gikk under noen koselige trebroer, noen ganger forsvant den under jorda for så å dukke opp igjen i en dam med fontene.

Mary utforsket hver bit av hagen. Men overalt kunne hun høre den brede, skotske dialekten til oppsynsmannen som forklarte mor om hvordan de bandt opp sukkerertene, og hva de gjorde med georginene om vinteren. Til slutt fant Mary dem midt i hagen, hvor bekken var blitt til en dam med mur omkring og et fortau rundt der igjen. Lisa hoppet omkring og lekte med dokka si. Mannen la ut i det vide og brede om vannliljer, og mor, merkelig nok, mor lo! "Hjelpe meg," tenkte Mary, "jeg kan ikke huske sist jeg hørte mor le. Lufta på landsbygda må virkelig ha gjort henne godt."

Guttene hadde det skikkelig moro med å leke sjørøvere. De så Tomas i det han sprang langs murveggen og krøp sammen med et uhyggelig hyl. Så forsvant han.

Mary hoppet og sprang bort til muren og klatret opp på den. Utenfor var det en bakke som var så bratt at du kunne gå fra muren bort på gresset. Men Mary sto på muren og så opp mot himmelen. Den var fortsatt blå, men vinden hadde begynt å blåse og grå skyer drev forbi. Enda flere, og mørkere skyer kom opp over trærne på bakketoppen. Mary kjente en regndråpe mot ansiktet, så enda en.

Hun hørte oppsynsmannen rope: "Barn, kom hit fort!"

De kom, og han samlet dem midt i hagen og sa: "Det blir regn. Det kommer fort her på disse kanter. Dere kommer til å bli gjennomvåte. Vi må komme oss i ly forttest mulig. Følg meg!"

De skyndte seg gjennom portalen og opp trappen. Vinden ulte allerede, og regnet ble tettere. Mannen åpnet en annen grønn dør i muren. De skyndte seg gjennom og kom til en stor gårdsplass. Her var en søppeldunk og noen tomme klesnorer med klesklyper som svingte i vinden. De fortet seg opp flere trappe-trinn til ei dør på baksiden av huset, et kjempestort steinhus med høye vinduer. Regnet pøste ned. Oppsynsmannen rev opp den tunge døra og skubbet dem inn. Han lukket døra mot regnet.

Den eneste skatten

De fant seg selv igjen i en mørk gang. Men snart hadde oppsynsmannen famlet seg fram til den andre enden og åpnet ei innerdør. Varmen fra kjøkkenet slo imot dem. Der var akkurat det de hadde aller mest lyst til å finne, et varmt ildsted. Oppsynsmannen fikk plassert dem foran peisen. Han la mer ved på slik at ilden flammet opp. De våte jakkene og luene ble hengt på ei snor over ildstedet, og skoene ble plassert foran. Mor fikk sitte i en gyngestol, mens barna satt på krakker. Alle sammen hvilte ut med beina på messinggjerdet som sto rundt ildstedet.

Lisa klatret opp på fanget til mannen

"Vel, jenta mi," sa han og så ned på henne, "nå må du fortelle meg hva du heter."

"Lisa."

"Å, Elisabeth. Og du frøken?"

"Jeg er Mary."

"Og dere da gutter?"

"Jeg heter Andreas."

"Aha, Andreas."

"Jeg er Tomas."

"Tomas, flott."

"Og mamma heter Fru Berge," kom det fra Lisa.

"Fru Ellen Berge," la Mary til uten å tenke. Mor rødmet, men oppsynsmannen så ikke ut til hverken å se eller høre.

"Vi bor i Murby," fortsatte Lisa.

"Mmm, Murby," mumlet han.

"Vet du hvor det er?" spurte mor.

"Jo, men jeg er ikke kjent der," svarte han og lo. "Det er for langt sør for meg."

"Vi bor i en antikvitetsbutikk," sa Lisa.

"Det var en antikvitetshandel da pappa hadde den," bemerket Mary, "men pappa døde da vi var små."

"Og jeg var en bitte liten baby," sa Lisa.

Oppsynsmannen strøk henne over håret og sa medfølende til mor: "Jeg er lei for det."

"Vel," sa Mary og ville fortsette samtalen, "Det var en antikvitetshandel da pappa hadde den, men nå er det den gamle mannen Egon som eier den, og det er bare en skraphandel."

"Nei," skjøt Tomas inn, "Jeg tror sikkert det er noe verdifullt der."

Andreas tenkte at den nye vennen deres måtte bli temmelig forvirret av alt som ble fortalt, så han prøvde å forklare nærmere: "Du skjønner det, at da pappa døde, skyldte han Egon Råtnevik en masse penger, så Egon tok butikken. Tomas og jeg arbeider for ham i butikken, og mor og Mary i huset. Men Egon er egentlig ganske snill, for han lar oss bo oppe på loftet."

"Å, slutt med dette nå," brøt mor inn, "Vi kom hit for å få en dag borte fra Østgata, og nå prater dere om det hele tiden."

Oppsynsmannen klappet seg på knærne og sa: "Det er tid for et måltid mat."

"Enig," sa mor, "og vi har med oss smørbrød som du kan dele med oss om du vil."

"Det vil jeg gjerne," svarte mannen, "og her er noen rester som vi kan ta sammen med det andre."

Han reiste seg opp og sa: "Jeg setter over kjelen."

Alle de andre reiste seg også for å hjelpe med å lage til på det store bordet som sto midt i kjøkkenet.

Det var et gammeldags kjøkken med eike bjelker i taket og steingulv med bastmatter på. I begge ender av rommet var det stativ og hyller fulle av kopper og kar. Langveggen overfor ildstedet var nesten bare vinduer. Der var en oppvaskbenk også. Vinduene var lange og smale og innrammet i stein. Men akkurat da var det vanskelig å se ut, for regnet plasket fremdeles mot rutene.

Alle var travelt opptatt. Mary pakket ut nistekurven. "Hjelp, dette er vått!" sa hun idet hun fjernet avisen som dekket den.

"Kom hit med den, Mary," sa oppsynsmannen som holdt på å koke opp tevatnet, "Jeg kan henge den her over ovnsdøra så den får tørke."

"Mmm," mumlet han idet han tok imot avisa, "*Murby-avisa*".

"Ja," sa Mary, "det er den eneste gleden mor har, å lese avisa om kvelden etter at arbeidet er gjort. Hun leser hvert eneste ord."

"Bare det at den alltid er en dag gammel," sa Andreas, som kom for å hente flere krakker til å ha rundt bordet.

"Egentlig er det Egon Råtnevik sin avis, skjønner du. Han leser den samme kvelden som den kommer, og så lar han den ligge så jeg kan fyre opp med den neste morgen. Men jeg tar noen andre aviser som mor har lest, så jeg kan gi den nyeste til mor."

"Aha!" lo den nye vennen deres, "Så denne Egon Råtnevik får ikke alt som han vil. Han vet ikke om alt som foregår?"

"Nei, det gjør han nok ikke!" lo Mary. "Han vet ikke engang at vi er ute på tur i dag. Han har dratt på tur med klubben «Den Svarte Ørn», og vi skulle egentlig være heime å passe butikken. Men vi har tatt oss forskjellige jobber i all hemmelighet og spart i flere uker, slik at vi kunne ta oss en dagstur."

"Så dette er altså en meget spesiell dag," sa oppsynsmannen og strålte opp. "I allfall føles det som en meget spesiell dag!"

Snart satt alle rundt bordet og spiste. De hadde det svært hyggelig sammen mens de spiste dryppende smørbrød fra Bergefamiliens nistekurv. Oppsynsmannens "rester" viste seg å bestå av det mest delikate svinekjøtt med hjemmelaget sylteløk. Mor hadde tatt med ei kake, og så hadde de rikelig med varm, søt te til. Fordi dette var "en helt spesiell dag", kom oppsynsmannen med en stor bolle full av fersken til dessert.

Etterpå hjalp alle til med å rydde og vaske opp. De holdt på å tørke de siste koppene da oppsynsmannen kikket ut igjennom vinduet og sa: "Det ser ut som det klarer opp nå, det har sluttet å regne og sola kommer igjennom."

"Fint," sa mor, "vi må snart gå for å rekke toget. Hva er klokken blitt?"

Oppsynsmannen tok klokka ut av vestlomma si. "Ah, den er kvart over fem," opplyste han.

"Å, kjære," sa mor.

"Å, hjelp!" gispet Mary. "Toget går klokka seks, og det tok over en time å gå fra stasjonen og hit."

"Bare ta det med ro," sa vennen deres. "Jeg vil kjøre dere til stasjonen med ponni-vogna mi. Vi har god tid til toget. Pakk sammen tingene deres og bli med meg ut i hallen."

De fant alt sitt og fulgte mannen ut døra i den andre enden av kjøkkenet. Igjen gikk de gjennom en lang, mørk gang, og kom til hovedinngangen til huset. Den var kjempestor og lys, med høye vinduer.

"Nå," sa oppsynsmannen, og pekte opp trappa, "badet er der oppe hvis noen trenger det. Bare gjør dere klar, så vil jeg gå å hente vogna. Det tar bare fem minutter."

Med det forsvant han ut gjennom den doble ytterdøra, og lukket den forsiktig bak seg.

"Se!" sa Andreas, "er det ikke flott!"

Trappa var laget av mørk eik. Den gikk rett opp til en avsats, og så delte den seg i to.

"Jeg tror det er best vi tar av oss skoene her nede," sa mor.

Alle tok av seg skoene og labbet opp trappene. Føttene sank

ned i det røde plysj teppet. Oppe på avsatsen fikk de se et stort maleri i ei gedigen gullramme på veggen foran dem. Det var bilde av to seilskuter som var i kamp med hverandre. Sjøen og himmelen var mørk.

"Se!" sa Tomas, "jeg skal vedde på at det maleriet er verdifullt."

De fortsatte opp til badet. Det var et lite, rundt rom. Det var morsomt å se hvordan alt var plassert i rommet.

De skyndte seg å bli ferdig og gikk ned i hallen igjen.

Andreas var helt opp i under: "Ååå, mor, se på det flotte rekkverket! Kan vi, eh...?"

"Nei, gi deg da," advarte mor. Så dessverre ble det bare Lisas dukke som fikk en rutsjetur ned rekkverket.

Mary løftet opp skjørtet og sa at hun følte seg som en fin dame som skulle på ball.

Da de holdt på å ta på seg skoene, kom oppsynsmannen inn igjennom døra.

"Vogna står klar," sa han.

"Unnskyld," spurte Tomas. "Det maleriet på veggen der, er det verdifullt?"

"Å, ja, det er verdt flere tusen kroner. Du skjønner, gods-eieren samler ikke på bilder og vaser og slikt. Han har bare dette ene maleriet. Det er godseierens eneste skatt," svarte mannen.

Alle sto og beundret det enda ei stund, men så avbrøt vennen deres dem med at de måtte gå. Han ledet dem alle ut den store døra, og lukket den bak dem. Så låste han den med en kjempestor nøkkel.

Vår onkel

De sprang og hoppet ned steintrappa og ned på grusgangen. Den grå ponnien skrapte utålmodig med foten i grusen og ville sette av sted. Bak den var det ei stor, fin vogn med to hjul.

Oppsynsmannen åpnet ei lita dør bak i vogna og hjalp alle inn. Lisa var den siste og ble løftet inn. Mannen svingte seg opp i setet foran, slo med pisken og de kjørte av gårde mens de hørte raslingen av hjulene mot grusen og klikk - klakk lyden fra hovene til ponnien.

Familien Berge så seg tilbake og fikk et siste inntrykk av huset. Selv om det var stort, var det veldig koselig; det var lavt med runde tårn i hver ende og hadde høye vinduer med steinrammer. Det var noe heimelig med det. Snart var huset ute av sikte, og de kjørte inn i skogen.

"Å, se!" sa mor, "det var her vi hadde picnic, og der er vaktstua og porten."

Andreas og Tomas måtte ut for å åpne porten. Da vogna var kommet igjennom, smilte guttene og slo grindene igjen. Så klatret de opp i vogna igjen og turen fortsatte.

Da de kjørte igjennom landsbyen, vinket oppsynsmannen til folk de møtte. Mennene tok hattene av og vinket. Kvinnene neiet så morsomt og hilste de også.

Snart hadde de nådd toppen og var på vei ned svingene til Kildevang. Familien Berge følte seg som storfolk der de kom kjørende i ponnivogna. De pratet i vei, men oppsynsmannen var stille og holdt øye med veien.

Turen gikk fort, og snart var de inne på stasjonsområdet i Kildevang. Her stoppet de. Mannen hoppet ned fra setet sitt og gikk bort til stasjonsmesteren, som kom ut for å hilse på ham.

Etter en kort prat kom han tilbake og åpnet døra bak i vogna. Han sa navet på alle etter hvert som han hjalp dem ned.

"Du først, Andreas, hva? Du Tomas, hmmm? Nå, du Mary, og du Elisabeth." Han svingte Lisa rundt to ganger før han satte henne ned på føttene.

"Og nå De kjære frue." Han hjalp mor forsiktig ned fra vogna.

Da de gikk over plassen, lette mor i pengepungen sin etter billettene. Stasjonsmannen satt bak den lille luka si klar til å ta imot dem. Det så ikke ut som oppsynsmannen behøvde noen

plattformbillett.

De gikk igjennom og sto samlet på den trekkfulle plattformen. Det var lite prat før toget kom, men da fikk guttene noe å snakke om. De sprang fram og tilbake for å prøve og finne den beste vogna. Endelig fant de en, og oppsynsmannen åpnet døra for dem. Familien Berge klatret inn, slo døra igjen, dro ned vinduet og alle prøvde å stikke hodene ut samtidig.

På plattformen sto vennen deres og så alvorlig opp på dem uten et ord.

Mor sa: "Tusen takk for en hyggelig dag."

Han svarte ikke.

Mor prøvde igjen: "Og vil De takke godseieren for den gode serveringen og alt det andre?"

Han smilte litt og sa: "Jo'a, det vil jeg."

Det ble blåst i fløyta, og toget begynte å røre på seg. Oppsynsmannen gikk langs med det, fremdeles med et bekymret uttrykk i ansiktet, og han sa ingenting. Han var nesten kommet til enden av plattformen, da ansiktet hans lyste opp. Han tok en hvit papirpose opp av lomma og sa: "Noe til reisen, og pass på at dere spiser opp alt sammen, ellers vil Egon Råtnevik spørre hvor dere har fått dem fra."

Nå var han helt på enden av plattformen. De dro fra ham etterhvert som toget fikk opp farten. Hele familien begynte å vinke, og han vinket tilbake. Alle vinket mens vennen deres ble mindre og mindre, og snart så han ut som en liten dukkemann som sto og vinket på en leketøystasjon. Toget kjørte rundt en sving, og de mistet han av syne.

Mor og barna sank tilbake i setene for å samle tankene i noen minutter.

Mary satte seg opp og spurte: "Hva er det i posen, mor?"

Mor så forsiktig ned i den. "Ååå, sukkerplommer!" utbrøt hun. "Jeg har ikke smakt en på årevis."

Hun sendte rundt posen, og alle sank tilbake igjen for å suge på de deilige sukkertøyene.

Andreas prøvde å prate mellom sugingen: "Mmm, for en

mmm super mm dag mm det har vært."

Mary nikket ivrig.

"Det hadde vært bedre hvis dere to ikke hadde bablet så mye," klaget Tomas.

"Bablet?"

"Ja, dere fortalte den oppsynsmann-fyren alt om oss."

Mor var enig, "Ja, dere fortalte i meste laget, mine kjære."

"Ja, men han er jo vennen vår," protesterte Mary. "Vi kan stole på han."

"Jeg vet ikke sikkert om vi kan stole på ham," sa Tomas.

"Han oppførte seg ganske merkelig."

"Hva mener du?" spurte Andreas.

Tomas forklarte: "Vel, måten han tok det på med maten og alt, lot oss låne badet og brukte ponnivogna og sånn. Og så dere hvordan alle hilste på ham. Alt virket så rart."

"Vel, jeg synes iallfall han var super," sa Andreas.

"Enig!" sa Mary.

Andreas fortsatte: "Han var, eh, han var akkurat som jeg sa at vi ønsket oss, han var en skikkelig onkel, vår onkel!" Han snudde seg mot lillesøster, "Lisa, du sa han ville dukke opp fra ingensteds, akkurat som i eventyrene, og det gjorde han. Du fikk rett."

"Ja, jeg vet det," sa Lisa hemmelighetsfull. "Bare det at han er på ordnt'li."

"Det er alltid slik," sukket Andreas. "Noen blir aldri fornøyd. Men jeg vil fra nå av kalle ham "Oppsynsmann-onkel". Det vil jeg at han skal være, og det tror jeg han er også."

Tomas satt bare og så ut av vinduet resten av reisen. Mor døde og Lisa sovnet. Andreas og Mary snakket sammen om alt de hadde opplevd denne dagen.

Til slutt måtte de bare våkne og samle sammen tingene sine for å være klar til å hoppe av så snart de kom til Murby. De var ikke redd for å møte Egon, for de visste at han ikke kom tilbake før sent på kvelden. Men de var redd for å møte noen fra Østgata som hadde vært ved sjøen og kanskje kom tilbake tidligere.

Med det samme toget kom inn på stasjonen, hoppet de fort av og skyndte seg igjennom billettkontrollen. De så opp på den store tavla med ankomst-tidene.

"Puh!" sa mor lettet. "Vi har iallfall en halvtime før noen begynner å komme tilbake."

De gikk raskt igjennom Murby. Da de så antikvitetsbutikken på hjørnet, saknet de på farten og prøvde å se ut som de bare hadde vært på en liten spasertur. Men så snart de var kommet inn i huset, skyndte de seg igjen. Mor puttet Lisa til sengs og Mary pakket ut det de hadde hatt med på turen.

"Å, nei, men mor!" ropte Mary opp trappen. "Vi har glemt avisa i Engedal. Den henger sikkert på ovnsdøra i kjøkkenet."

"Det gjør ingenting," ropte mor tilbake, "vi får ikke tid til å lese noe i kveld."

Etter all den friske luften, sov alle godt og drømte at de fremdeles var i Engedal.

Heime i Østgata

Kanskje hadde familien Berge drømt at de hadde vært i Engedal, for da de våknet var de iallfall heime i Østgata.

Snart var alle igjen tilbake til sine vanlige plikter. Gamle Egon satt ved kjøkkenbordet og spiste frokost. Han var ikke noen fet mann akkurat, og heller ikke særlig høy, men det virket som han tok veldig stor plass. Han hadde en vest på seg, og skjorteermene var rullet opp. Lukten av tobakk og øl fra dagen før fylte hele kjøkkenet.

"Jeg håper alt er i orden her i dag", sa han med sløv stemme mens han lot de blek-blå øynene fare over rommet. I dag var de blodsprengte og sto tett sammen over den pæreformede nasen, men likevel fikk de med seg alt.

"Eh, hva er det for slags papirpose som ligger der borte? Det ser ut som en dropspose."

Det ble en svært trykket stemning da de oppdaget at de hadde glemt å gjøre som "Oppsynsmann-onkelen" hadde sagt. Det var fremdeles en sukkerplomme i posen som de hadde glemt på hylla mellom kjøkkenskapene.

Mor var den første som kom til seg selv, hun så i motsatt retning og sa: "Hva for en pose?"

"Der kjerring! På hylla, har du ikke øyne i hodet?"

Mor så dumt i alle retninger unntatt den riktige.

Egon ble sint. "Der, ditt dumme fjols!"

Andreas hadde brukt tiden til å tenke ut en utvei. Han slo seg over munnen og stirret med store øyne og sa: "Å, herr Råtnevik, jeg har visst glemt å ta skoddene fra butikkvindue."

Den gamle mannen reiste seg og skalv av sinne. "Hv-aa?" stammet han. Han dro gullklokka ut av lomma og så på den. "Den er nesten ni! Kundene begynner å komme og guttungen vet ikke om han har tatt vekk skoddene. Han er visst blitt lat. Neste gang jeg skal på tur, skal jeg sannelig gi dere oppgaver før jeg drar!" Han så på Andreas med et skarpt blikk og sa: "Gå og få det gjort, gutt!"

"Ja, herr Råtnevik, jeg skal gå med en gang." Andreas skyndte seg av sted.

Under dette oppstyret hadde mor puttet den siste sukkerplommen i munnen til Lisa og sendt henne ut så hun kunne suge den i seg i all hemmelighet. Posen hadde hun klart å fjerne også. Da Egon satte seg ned igjen, kom mor med tallerkenen hans med egg og bacon, og det fikk ham til å glemme alt annet.

"Phuu!" tenkte Andreas da han gikk igjennom butikken, "det var nære på, men jeg tror det gikk." Han gikk utenfor og så på butikkvindue. Klart han hadde tatt vekk skoddene, han visste jo det, men han måtte si noe for å gi mor en sjanse til å fjerne papirposen. Han snudde seg og sukket og stappet hendene i bukselommene. Han var lei av å leve av å lure folk.

Etter middagen stengte Egon butikken. To menn kom for å gjøre forretninger med han, så han tok dem med inn på rommet sitt som lå mellom kjøkkenet og butikken. Det betydde at barna

måtte være stille og holde seg unna. Lisa var sammen med mor på kjøkkenet, men de andre gikk opp på loftet. Rommet over butikken var det de brukte til stue og lekerom. Det hadde et stort vindu med utsikt over Østgata. Andreas, Tomas og Mary satt ved vinduet og så ut. Det regnet; ikke kraftig regnskyll som ute på landet, men grått, kjedelig Murby-regn.

"Er det ikke forferdelig?" stønnet Andreas.

"Vet ikke jeg, det er da ikke så fælt," sa Tomas.

Andreas fortsatte: "Men tenk på at i går var vi ute på landet og hadde det gøy!"

"Ja, men dette er slik som livet virkelig er." sa Tomas. "En ferietur med fersken og sukkerplommer er kjempefint, men det forandrer ikke hverdagen for oss her. Vi bor i Østgata, og gamle Egon Råtnevik bestemmer over oss."

Mary hørte ikke etter, og sa til seg selv: "Jeg lurar på hva 'Oppsynsmann-onkel' gjør for noe nå?"

Tomas kommenterte: "Hva har det å bety, da? Denne vidunderlige 'Oppsynsmann-onkelen' din er altfor langt unna til å nå oss likevel."

Mary var sørgmodig da hun tenkte på det siste de hadde sett av vennen sin. En bitte liten figur på enden av plattformen, som ble lenger og lenger vekk.

Så sa hun bestemt: "Likevel, jeg skal vedde på han tenker på oss."

"Hva, tror du han tenker på deg?" snerret Tomas. "Nei, han har nok glemt oss for lenge siden, og har helt andre ting å tenke på. Hvorfor skulle han bry seg om oss?"

Mary og Andreas stirret ut på det endeløse, grå regnet. Dagen ute på landet virket som en uvirkelig drøm som var over for godt.

Men dette er ikke slutten på historien.

Det var om kvelden ei uke senere. Som vanlig hadde Egon gått til baren klubben «Den Svarte Ørn», og Lisa var i seng. Dermed kunne de andre ha litt fred og ro på stua oppe på loftet.

Det var på denne tiden at mor brukte å legge beina opp på en stol og ta avisen. Guttene lekte med klinkekuler på golvet. Mary prøvde seg på fransk strikking.

De var vant til at mor kommenterte det hun las, så de ble ikke overrasket over at hun sa: "Vel, dette var merkelig!"

"Hvem er død?" spurte Tomas.

"Hvem har giftet seg?" spurte Mary.

"Nei, nei," sa mor. "Rart at Engedal er nevnt i avisa!"

Andreas kom for å se over skulderen hennes. Hun pekte på en liten annonse midt på siden med annonser for "ønskes kjøpt" og "selges".

Andreas leste høyt: "Enke med familie ønskes for hjelp til å drive et lite gods på landet. Søkere må være de som etterlot et eksemplar av denne avisen i hallen. All gjeld er betalt."

Mor smilte og nikket med hodet.

Tomas og Mary sa: "HMMMMMMMMMM!"

Du blir kanskje overrasket, men de gikk alle tilbake til det de holdt på med og tenkte ikke mer på det. Det syntes ikke å angå dem. Østgata hadde fått taket på dem igjen.

Krefter som virker i det stille

Neste kveld sto annonsen igjen i avisa.

Mor sa: "Se, den står der igjen!"

Andreas og Mary kom bort for å se. Akkurat de samme orda var brukt denne gangen også. 'Enke med familie ønskes for hjelp til å drive et lite gods. Søkere må være de som etterlot et eksemplar av denne avisa i hallen. Søkere må henvende seg personlig til Kristoffer Jarl, Engedal Gods. All gjeld er betalt.'

"Egentlig ikke så rart," sa mor, "annonser står ofte flere ganger for at folk skal legge merke til dem."

Men nå begynte orda i annonsen å arbeide i det stille i noen av familien Berge.

Ikke i Tomas, han konsentrerte seg om sin oppgaver som vanlig. Men Mary, som var på vei heim fra markedet med to tunge bæreposer, oppdaget at hun gikk å tenkte på ville dådyr ute på markene og ønsket at hun var i Engedal.

Andreas var i butikken og reparerte noen gamle stoler. Mens han prøvde å feste de løse stolbeina, oppdaget han at han tenkte på den lille bekken hvor de hadde laget en dam, og ønsket at han var i Engedal.

Til og med mor, mens hun skrubbet baktrappa, lente seg mot bøtta og drømte sine egne private drømmer om Engedal.

Disse merkelige kreftene fortsatte å arbeide med dem hele dagen. Om kvelden åpnet mor avisa igjen, og Andreas spurte: "Er annonsen der i dag?"

Mor bladde igjennom mens Mary hang over stolen hennes for å se. "Der er den!" sa begge samtidig.

Andreas smilte, men Tomas reagerte ikke i det hele tatt. Han var travelt opptatt med å føre sitt eget regnskap i ei lita notisbok.

Mary begynte å lese annonsen sakte og spurte mor hva det kunne bety. Mor prøvde å svare så godt hun kunne.

"'Enke med familie'. Hva er ei enke, mor?"

"Det er ei dame som har mistet mannen sin."

"Å, slik som du, mor, 'med familie', det er slik som oss. 'Ønskes', betyr det at de vil ha det?"

"Ja, lille venn."

"'For hjelp til å drive et lite gods'. Hva er et lite gods?"

"Et stort hus med jorder rundt, slik som i Engedal."

"Å, hva betyr 'hjelp til å drive'?"

"Jeg vet ikke helt, men jeg tror det betyr å lage mat og gjøre husarbeid og slikt. Det er en annonse om en ledig jobb."

"Du mener at de vil ha en kokk og en husholder i Engedal? Vi kan jo gjøre slikt arbeid."

"Ja, det tror jeg vi kan, lille venn."

"Mor, hva er 'søkere'?"

"Folk som vil ha jobben og svarer på annonsen."

"Det står at 'søkere må være de som etterlot et nummer av

denne avisa i hallen'. Hvilken avis?"

"Aftenposten for Murby", "men jeg forstår ikke hva resten betyr."

"Ååå mor," utbrøt Mary. "Vi glemte et nummer av avisa i hallen, husker du ikke det? Den hang til tork på ovnsdøra i kjøkkenet."

"Det stemmer det, det hadde jeg glemt."

"Det er oss det er ment," slo Mary fast. "Det må være oss det er ment!"

Tomas slo på boka si, "tullprat," sa han, "for noe tull!"

"Vi snakket ikke til deg, herr Snusfornuft," sa Mary irritert. "Jeg trodde du arbeidet med de viktige regnskapene dine."

"Det er det jeg gjør," sa Tomas og tok boka og blyanten sin, "og jeg vil finne meg et roligere sted hvor jeg kan konsentrere meg." Han gikk ut mens han mumlet: "Dumme annonse!"

Mary fortsatte å lese: "Søkere må henvende seg personlig'. Hva betyr 'personlig', mor?"

"Det betyr at du må møte opp selv, du kan ikke bare sende et brev."

"Og hvem er denne Kristoffer Jarl i Engedal?"

"Han er sikkert godseieren. Jarl er et gammelt ord for 'lord'."

"For et puslespill! Skulle ønske jeg forsto det alt sammen." Mary sukket.

"Mmm, det er innviklet." Mor var enig med Mary.

Andreas blandet seg også inn i samtalen. "Det er iallfall tydelig at godseieren søker etter kokk og husholder."

"Ja, men hva med den siste linjen?" spurte Mary. "All gjeld er betalt'."

"Kanskje det ikke er ment slik som det står," bemerket mor. "Kanskje det står feil i avisa. Det skulle kanskje stå 'alle utgifter er betalt' for det står det ofte i slike annonser. Det betyr at dersom du tar turen for å snakke med den som lyser ut en jobb, og du må reise med tog, vil de betale deg tilbake togbilletten."

"Ååå," sa Mary forundret, "men hva er gjeld?"

"En gjeld er noe du skylder andre, vanligvis penger."

Andreas sukket, "Jeg skulle ønske at vår gjeld var betalt." Han satte seg ned på golvet foran mor og trakk knærne opp til haka. "Det er grusomt å arbeide for denne gamlingen Egon. Det er grusomt å bo i Østgata. Jeg skulle ønske livet kunne være annerledes!"

Mens Andreas snakket var Mary kommet helt på bristepunktet. "Jeg hater Østgata!" ropte hun, så mor måtte holde for ørene. "Jeg hater å arbeide for Egon Råtnevik." Hun hoppet opp og ned bak stolen mor satt på og slengte ut den ene klagen etter den andre. "Han har fått oss i sin makt, bare fordi vi skylder han noe fra lenge siden. Vi er slavene hans, det er det vi er."

Nå kunne ikke mor holde ut hoppingen hennes lenger og ba Mary sette seg ned.

"Hvor mye er det vi skylder?" spurte Mary, hun ville ikke gi seg enda.

"Jeg vet ikke akkurat hvor mye det er," sa mor trøtt. "Jeg vet bare at etter at far døde, kom Egon Råtnevik og sa at vi skyldte han masse penger, flere tusen pund. Men han sa at så lenge vi arbeidet for han, kunne vi fortsette å bo her, og han ville ikke bry seg om pengene. Jeg var så fra meg den gangen. Dere var små alle sammen, og vi hadde ikke noe sted å flytte til, så jeg sa 'ja takk'."

Nå prøvde Andreas seg: "Men finnes det ikke noen papirer som viser hvor mye vi skylder?"

"Å jo," sa mor, "der er en hel haug med papirer som er bundet sammen med svart tape. Men Egon sa at han ville passe på dem for meg så jeg behøvde ikke å bry hodet mitt med dem. Jeg har spurt etter dem en eller to ganger siden, men han svarer alltid at det er vanskelig å forstå hva som står i dem og ikke noe for ei kvinne å bry seg med."

"Det vil si at han ikke vil at du skal få se dem," tippet Mary.

Andreas fortsatte: "Finns det ikke noen som kan hjelpe oss?"

"En advokat kunne hjelpe oss," svarte mor.

"En 'hva for noe'?"

"Fars advokat. Han hjelper folk med papirer og penger og

ting som har med loven å gjøre. Jeg har møtt ham en gang. Han virket veldig grei og sa at dersom jeg trengte hjelp..."

"Hva heter han?" spurte barna.

"Jeg kan ikke huske navnet," svarte mor lavt.

Men Mary ville ikke gi opp nå. "Kan vi finne navnet hans noe sted?"

"Jo, eh... det står i... papirene...som Egon har!"

"Åh!" De så på mor, "vi går visst rundt i en sirkel. Vi har ikke en gang lov til å gå inn på herr Råtneviks rom."

Det ble en pause til Andreas plutselig buste ut: "Jeg går inn der hver morgen!"

"Ja, det gjør du," hvinte Mary, "for å fyre opp i ovnen."

"Mor," sa Andreas alvorlig. "Vet du hvor papirene er gjemt?"

"De er i den nederste skuffe i skrivepulten, nærmest døra."

"Ja vel!" kom det fra Andreas. "I morgen, når jeg fyrer opp i ovnen, vil jeg ta en rask sjekk for å se om jeg kan finne navnet og adressen til denne advokaten."

"Jeg vet sannelig ikke om du skal. Tenk om herr Råtnevik kommer mens du roter i papirene hans. Jeg tør ikke å tenke på hva som vil skje med deg da," sa mor.

"Han kommer ikke," sa Mary bestemt. "Jeg vil holde ham med godt prat i mens. Ta det rolig, vi skal ordne dette!" Hun satte nesen i været. "Og herr Tomas vil ikke vite noen ting om det!"

Hva med gjelden?

Neste morgen gikk barna til aksjon etter å ha lagt nøye planer. Andreas var som vanlig utstyrt med kullbøtte, aviser og vedpinner da han sto utafør døra til Egons rom i den lille gangen mellom kjøkkenet og butikken. Fordi dette var en fin dag, oppholdt den gamle mannen seg ute i butikkrommet. Mary slentret tilfeldigvis rundt hjørnet og kom inn i butikken. Hun bar

med seg en støvkost for at det skulle se ut som hun arbeidet. Egon satt på yndlingsplassen og nøt den fine morgenen. Yndlingsplassen var en kasse som var snudd opp ned og sto støttet mot butikkdøra.

Mary visste hva hun måtte snakke om for å gjøre ham interessert. Hun pekte bortover skrothaugen på en buffet og spurte: "Unnskyld, herr Råtnevik, er den der verdifull?" Det var et ord hun hadde hørt Tomas bruke, og syntes det høretes flott ut.

Den gamle Egon så på henne med de små "griseøynene" sine. "Ja", svarte han, "den er nokså verdifull. Det er et fint møblement. Jeg håper å få solgt det i dag."

"Er det en antikvitet?" spurte Mary sakte. Hun prøvde å trekke ut samtalen.

"Nei, det er ikke en antikvitet," svarte han trøtt.

"Hva er det som er antikvitet da, herr Råtnevik?"

Han lettet på lua og klødde seg i hodet, som hadde bare noen få grå hår. Så satte han lua på seg igjen. Den hadde han forresten alltid på seg, inne som ute. Mary lurte faktisk på om han hadde den på seg i senga også.

"En antikvitet er en ting som er over hundre år gammel," svarte han endelig.

"Å, det må være gammelt! Har du noen antikviteter her?"

"Noen få."

"Virkelig? Men herr Råtnevik, hvordan vet du at de er antikviteter?"

Han stakk tommelfingrene inn i ermehullene på vesten og lente seg bakover og så svært lærd ut. "Det er her du må ha kunnskap og erfaring fra mange år i forretningslivet. Du skjønner..."

Fra lenger inne i butikken kom det plutselig en svært merkelig lyd. Det var en slags snuble - pang - sjopp lyd.

"Det høres ut som det er noen i mitt rom," sa Egon.

"Nei, det tror jeg ikke," sa Mary med en beregnende ro. "Jeg tror det er mor som mistet en kasserolle, eller en av guttene; alle har det så travelt der inne. Du sa noe om erfaring..."

"Nei, nei, det var noen i mitt rom, en eller annen som sniker omkring."

Mary forsto at hun ikke kunne holde han unna lenger. Han subbet allerede mot rommet sitt. Hva skulle hun gjøre? Jo, rope ut varsel-signalet. Mary ropte så høyt hun kunne: "LISA!" For det var signalet de hadde blitt enige om. "LISA!" ropte hun igjen.

"Ti stille med deg, jentunge," tutret Egon. "Du kommer til å skremme den ubudne gjesten før jeg får tatt ham."

Men Mary fortsatte å late som hun ropte på lillesøstera si, "LISA!" samtidig som hun fulgte gamlingen hakk i hel.

"LISA!"

"Jeg skjønner ikke hvorfor du må rope så høyt på søstera di," klaget Egon i det han stoppet og snudde seg. "Hun er jo rett bak deg."

Og der var Lisa som sto og så spørrende opp på Mary.

"Å, ja, det er hun sannelig," sa Mary blidt. "LISA, mor vil at du skal komme til kjøkkenet."

Men nå hadde de kommet fram til herr Råtneviks rom. Et merkelig syn møtte dem. Det var Andreas som satt fast i kullbøtta, like innenfor den åpne døra. Han rullet rundt med hodet, og armene hang ned på sidene; leggene var fri, men resten av ham satt godt fast i bøtta. Egon freste som ei katt. Til slutt brølte han: "Hva er det du gjør, gutt?"

"Eh... jeg sitter i eh... kullbøtta eh... herr Råtnevik."

"Hvordan i all verden kom du deg dit, hva?"

"Unnskyld, herr Råtnevik, jeg falt ned i den."

"Hvordan klarte du det, da?"

"Jeg vet ikke," svarte Andreas fortvilet.

Egon Råtnevik brummet i veg mens han så på Mary med et slu blick. "Det der er den beste messingbøtta jeg har. Det er en verdifull antikvit. Hvis du har bulket den kommer jeg til å prygle deg, gutt."

Akkurat da kom Tomas for å se hva som sto på.

Den gamle mannen snerret: "Her dere to, hjelp meg å dra kullbøtta av ham. Er den bulket kommer jeg til prygle ham."

Egon dro i bøtta, mens Tomas og Mary dro i Andreas. "Svopp" sa det i det han kom ut som et skudd.

Gamle Egon tok forsiktig opp den dyrebare bøtta si og studerte den grundig. Han mumlet sint om en bulk her og en skramme der.

Andreas prøvde å reise seg opp og sto i en merkelig krumbøyd stilling.

Etterhvert begynte Egons tanker å fungere igjen. Det var et lite glimt i de små blå øynene hans da han sa: "Du sto på den for å nå tak i noe, ikke sant, gutt?" Han så bortover hylla over døra og mumlet videre: "Nå, hva var det du skulle ha tak i? Å, ja, det var glasset mitt med kamferdrops!" Han snudde seg mot Andreas med et ondskapsfullt blikk. "Du prøvde å få tak i glasset mitt med kamferdrops, ikke sant, gutt?"

Andreas svarte ikke.

Plutselig løftet gamlingen handa og dro til Andreas over kinnet. "Forsvinn, ellers pryler jeg deg!" brølte han.

Straks sprang barna hulter til bulter bort gjennom gangen, gjennom kjøkkenet, opp trappa og inn på det tryggeste stedet de visste om, som var guttenes soverom over kjøkkenet. De slo døra igjen og la seg rett ut på sengene mens de hev etter pusten. Andreas holdt seg på det vonde kinnet og hadde ellers vondt flere steder på kroppen.

Etter at de hadde pustet ut ei stund, spurte Tomas Andreas: "Hva var det du ville i nederste skuffe i skrivebordet?"

"Jeg prøvde å finne navnet og adressen til en advokat. Hvordan visste du at jeg hadde vært i skuffen?"

"Den sto fremdeles delvis åpen. Men du trenger ikke å bekymre deg. Mens gamle Egon studerte bøtta si, lukket jeg den skikkelig."

"Åh, tusen takk!"

Nå spurte Mary: "Andreas, hva gjorde du når du havnet i kullbøtta?"

Andreas så sorgmodig ut da han prøvde å forklare. "Vel, du skjønner, kullbøtta sto ved ovnen. Jeg gikk bort til skrivebordet

for å åpne skuffa, men den satt fast. Jeg dro og dro til den plutselig kom rett ut, og jeg fløy tvers over rommet og landet i messingbøtta med skuffa oppå meg."

"Men vi fant deg ved døra," sa Mary spørrende.

"Jeg vet det," sukket Andreas. "Da jeg hørte advarsel-signalet akte jeg meg bortover med kullbøtta og skubbet med ei hand, så jeg klarte akkurat å få skuffa på plass til dere kom. Men det var ingen hjelp i det. Jeg klarte å finne navnet til advokaten, men ikke adressen. Han heter herr Rettedal, men det hjelper ikke når vi ikke har adressen."

"Storgata 32A," sa Tomas rolig.

"Hvordan vet du det?" kom det fort fra Mary.

"Fordi jeg av og til leverer brev der."

Andreas smilte. "Der ser vi, vi kunne ikke klare oss uten Tomas likevel."

Mary rynket panna, men så begynte hun å knise. "Å, Andreas, du så så rar ut der du satt i kullbøtta. Eh, jeg skulle ønske at jeg så deg da du akte deg bortover teppet også. Der sto gamle Egon og spurte 'hva er det du gjør', og du svarte 'sitter i kullbøtta'. Å, store min for et syn!"

Alle så for seg hvor komisk det var, og de lo og lo og lo.

Om kvelden fortalte de mor navnet og adressen til advokaten.

"Rettedal," sa hun. "Jo, det stemmer, herr Rettedal."

Hun fikk også hele historien om det som hadde skjedd om morgenen.

"Stakkars Andreas," sa hun, "du har et stygt, rødt merke på ansiktet ditt, gjør det svært vondt?"

"Jeg kjenner det, men ikke verre enn vanlig," tilstod Andreas."

"Vel," sa mor, "jeg må gå til butikken i morgen tidlig, så da tar jeg meg en tur innom herr Rettedal med det samme. Det vil nok ta litt ekstra tid, så dere må være flinke å holde herr Råtnevik opptatt så han ikke merker hvor sen jeg er. Du må gjøre klar middagen, Mary, slik at jeg kan servere den med det samme jeg

kommer heim."

"Dette blir mye styr til ingen nytte," småskjente Tomas. "Det er ikke noe hjelp i å få vite hvor mye vi skylder. Om vi prøvde så hardt vi kunne, klarte vi kanskje seks pence i uka. Det vil til sammen bli et pund i året, og mor tror vi skylder flere tusen pund."

Mary og Andreas så nedtrykt ut. Hjertene sank i brystet deres. De visste at Tomas hadde rett. Kanskje var det bare strev til ingen nytte.

"Ikke ta det så tungt," sa mor mildt, "jeg går allikevel, for det var vi enige om."

Den neste morgen var Egon Råtnevik svært forkavet. Han hadde ikke tid til å se på klokka si. Barna virket svært glemssomme denne dagen. Stadig glemte de hva han hadde bedt dem om å gjøre. De spurte dumme spørsmål hele tiden, og stadig mistet de ting eller ødela noe. Andreas veltet en hel stabel med gamle stoler. På grunn av alt dette så det ikke ut som gamle Egon merket at middagen var en halv time senere enn vanlig. Det var en ekstra god middag som fikk han til å sove hele ettermiddagen.

Under middagen prøvde Mary og Andreas å lese ansiktsuttrykket til mor for å gjette hvordan det hadde gått. Var det bare noe de innbilte seg? Hun så så glad ut, mindre trett. De ekle rynkene var borte fra panna. Det så ut som hun prøvde å holde seg for ikke å smile.

Mens mor og Mary tok oppvasken, og herr Råtnevik hadde gått tilbake til butikken, hvisket Mary: "Hva med gjelden?"

Mor smilte og hvisket tilbake: "Gjelden er betalt."

Senere møtte Mary Andreas i butikken. Egon var i kjøkkenet for å hente en blyant.

Andreas mumlet: "Hva med gjelden?"

Mary blunket med øynene og sa stille: "Gjelden er betalt."

Like før nonstid trillet Andreas og Tomas et gammelt skap rundt hjørnet til en av Egons venner.

Andreas sa: "Har du hørt om gjelden?"

Tomas sukket sint, "Hva med den?"

Andreas smilte bredt: "Gjelden er betalt."

Den store bestemmelsen

Denne kvelden virket det som det tok en evighet for mor å få Lisa til sengs. Ikke engang Tomas klarte å komme i gang med noe. Men endelig kom mor inn på stua. Hun satte seg i stolen sin og la beina opp på en krakk. Barna la seg på kne rundt omkring og ventet spent. Mor smilte, men så så hun alvorlig ut.

"Vel, mine kjære," begynte mor, "jeg er lei for å måtte si dette, men Egon Råtnevik har løyet!"

"Hva?" gispet de.

"Det var ikke ham vi skyldte penger, men herr Rettedal."

"Å, for en dumming!" sa Mary. "Løgnhals! Og tenk på all den tiden vi har arbeidet for ham!"

"Men gjelden er blitt betalt, ikke sant?" spurte Andreas.

"Jo," svarte mor, "alle pengene er blitt betalt, for noen få dager siden, noen har betalt for oss."

"Vet herr Rettedal hvem som har betalt det?" spurte Mary.

"Nei," svarte mor. "En annen advokat tok seg av forretningene. Herr Rettedal kjenner denne advokaten. Han er en mann en kan stole på. Det eneste vi vet er at han som betalte er en høyt respektert herre fra landet."

"Det må være godseieren," kom det fra Andreas.

"Ja, det tror jeg også," sa mor.

"Det må være ham," gjentok Andreas. "Han passer til beskrivelsene; han er en høyt respektert herre fra landet."

Mary sa: "Da stemte det det som sto i avisa om at gjelden var betalt."

Andreas fikk et bestemt uttrykk i ansiktet og sa: "Det er på tide vi begynner å ta denne annonsen alvorlig. Det som står der er ment alvorlig, og det er oss det er snakk om."

Mary var enig. "Ja, la oss se på den en gang til."

Andreas fant fram den siste avisa og la den ut på bordet. Alle lente seg framover for å se annonsen som sto på sin vante plass. 'Enke med familie ønskes for hjelp til å drive et lite gods på landet. Søkere må være de som etterlot et eksemplar av denne avisa i hallen. Søkere må henvende seg personlig til Kristoffer Jarl, Engedal Gods. All gjeld er betalt.'

"Der står det, 'all gjeld er betalt'," sa Mary.

"Jo," mor var enig, "Jeg kunne bare ikke tro at det virkelig mente det som sto, men det gjør det."

"Godseieren må virkelig trenge en kokk hvis han har gjort så mye og hatt så store utlegg for å få en," Andreas tenkte dypt. "Var gjelden en stor sum, mor?"

"Å ja, det var mange penger, flere tusen pund."

"Det ser ut som han av en eller annen grunn vil ha akkurat oss," sa Mary. "Vi må være den eneste enke med familie fra Murby, som la igjen ei avis i hallen. Det er oss det er skrevet om!"

"Vel," sa Andreas, "Så la oss dra da, og søke på jobben."

"Det er ikke så enkelt må du tro," kom det trist fra Tomas.

Mary var på full fart til å sette i gang en ny diskusjon, da mor brøt inn. "Tomas har rett. Det er ikke så enkelt. Dersom vi drar, kommer det til å bli for godt; vi vil aldri komme tilbake til Østgata."

"Og hvor skal vi få tak i penger til togbilletten?" spurte Tomas.

"Det var noe igjen fra fridagen," sa Mary.

"Og vi har tjent litt siden også," la Andreas til.

"La oss telle sammen alle pengene våre og se hvor mye vi har," sa mor.

En kunne høre rasling av penger fra alle pungene, skrangling fra blikkbokser og tusling av noen som lette på hemmelige gjemteplasser. For det meste var det småpenger, men så kom mor med ei skinnende blank krone, som hun hadde gjemt i tilfelle de skulle få bruk for den.

Tomas la pengene opp i stabler, tellet dem og skrev summen nøyaktig i boka si.

Mor rechnet ut at de hadde nok penger til å reise en vei; de ville komme til Kildevang, og hadde enda litt til å kjøpe noe for. "Vi har ikke råd til å dra tilbake eller å dra lenger. Dette må vi bli enige om alle sammen. Mary, hva tror du?"

Mary smilte så hun fikk rynker over nesen, og sa: "Å, la oss flykte; la oss komme oss vekk mens vi har sjansen til det, det mener jeg."

Tomas gryntet. Mor snudde seg i mot ham og sa vennlig: "Hva syns du, Tomas?"

"Jeg syns det er dumt alt sammen," surmulte han. "Du vet hvor mistenksom jeg var til den derre oppsynsmann-fyren. Godseieren hørtes ut til å være en gammel knark, og den der annonsen, det må være en spøk eller noe lurei. Men hvis dere drar alle sammen, vil jeg også dra, for mors skyld."

Mor hvisket: "Godt, gutten min."

"Fordi," fortsatte Tomas, "når alt går galt, og dere to faller sammen i en haug, må jeg hjelpe mor å plukke opp bitene."

Før Mary rakk å tenke ut et svar, sa mor fort: "Og hva mener du, Andreas?"

"Vel, "sa Andreas, og forberedte seg på å uttrykke sin mening. "Vi er iallfall leie av Østgata alle sammen. Vi er syke av å arbeide for gamle Egon. Godseieren kan sikkert være streng, men han kommer til å være rettferdig, og jeg er sikker på at så snart vi er kommet dit, vil oppsynsmann-onkel hjelpe oss alt han kan. La oss ta godseieren på ordet. La oss søke på jobben. Vi trenger en ny herre."

Nå var det Marys tur til å spørre: "Hva med deg, mor, hva vil du gjøre?"

Mor lo. "Å jo, jeg vil dra," sa hun. "Om ikke annet fordi jeg ønsker å takke godseieren for at han har betalt gjelden vår."

Andreas og Mary nikket.

"Vel," sa mor, "dersom vi er enige, er det best at vi forteller det til Lisa. Jeg håper hun ikke kommer til å røpe oss."

"Jeg vil snakke med henne," sa Mary. " Hun kommer ikke til å si noe."

Mor samlet sammen alle pengene, og puttet dem i ei spesiallomme i kjolen sin.

Nå begynte de å legge hemmelige planer for flukten .

På overflaten virket alt helt som vanlig i antikvitetsbutikken på hjørnet av Østgata. Men Egon var svært sur. Han gav ikke Andreas lov til å gå inn på rommet sitt igjen, så Tomas måtte fyre opp i ovnen. Han lot ikke mor gå inn til byen for å handle, så det måtte Mary gjøre. Mor fikk ikke lov til å gå utenom Østgata i det hele tatt. Han hadde oppdaget at hun var svært sein heim til middag en dag. "Har sikkert vært hos ei venninne å slurpet te og sladret," sa han.

Andreas fant ei gammel barnevogn i ei bakgate. Han satte den omhyggelig i stand og gav den til Mary. Hun begynte å leke en ny lek med den. Mor lot henne leke den ganske ofte. Mary lånte dukken til Lisa. Hun satte dukken opp i vogna og stappet rundt henne med masse tepper. Så gikk de på trilletur.

Selv om Mary gikk i helt forskjellig retning, kom hun alltid til samme sted, jernbanestasjonen. Tror du at dukken var så glad i å se på tog? Det så ut for at Mary var mer interessert i hittegodskonToret. Hver gang tok hun vogna bort til luka og lukket døra godt bak seg. Så tok hun vekk teppene og under lå det gjenspikrede esker eller vesker. Hver gang gav Mary esken eller vesken pluss noen penger til mannen bak luka. Og han gav henne en billett for oppbevaring av gods. Så kunne Mary trille den gamle skrangle-vogna tilbake til Østgata hvor hun ville putte billetten ned i forklelomma til mor, og gi dukken tilbake til Lisa.

På denne måten klarte de å få nesten all bagasjen sin ned til stasjonen.

Mary hadde hatt en lang samtale med Lisa om det de prøvde å gjøre, det var derfor hun var så hjelpsom og lånte Mary dukken sin. Da Mary fortalte henne at de ville reise til Engedal, var ikke Lisa noe overrasket, men sa: "Å, bra, jeg lurte på hvor lenge det ville bli til vi kunne dra."

Nå eller aldri

Det var en fin sommer-morgen i Østgata. Den lille klokka på kjøkkenveggen viste halv ni. Mary skvulpet i vaskebaljen og klirret seg igjennom oppvasken, mens mor sto ved komfyren og breste pølser og bacon til Egon. Lisa lekte med dukken sin i kroken.

Guttene kom stormende inn fra butikken. "Hvor er herr Råtnevik?" spurte Andreas.

"Han bare stakk ut en liten tur," svarte mor.

"Er dette vår sjanse til å stikke av tror du?" spurte Andreas.

"Å ja!" sa Mary. "Nå er vi her alle sammen. La oss dra nå!"

"Men vi kan ikke," sa mor bestemt. "Han vil være tilbake om et øyeblikk for å spise frokost."

"Ååå," stønnet barna.

"Det er alltid noe som stopper oss," sa Andreas. "All bagasjen vår er på stasjonen. Vi har forsøkt fire ganger å komme oss unna, men hver gang har noe kommet i veien og stoppet oss."

"Ja," sa Mary, "jeg kom meg helt til stasjonen i går, men ingen av dere andre kom, så jeg måtte bare gå heim igjen."

"Hvis vi skal dra, så la oss komme oss av gårde," kom det surt fra Tomas.

Mor sa: "Men han er snart tilbake til frokost, og jeg har ikke redd opp sengene, og..." Hun bet seg i leppen og så rundt på de skuffede ansiktene. "All right," sa hun og pekte på klokka. "Klokka ni drar vi samme hva som skjer. Andreas vil gjøre det slik som vi er blitt enige om."

Alle nikket.

"Nå, Andreas," fortsatte mor, "du går og passer på om herr Råtnevik kommer."

Andreas fór ut gjennom butikken.

"Og du, Tomas, gå opp og ta jakkene og kurven min. Vi må ha dem klare."

Men da Tomas satte foten på første trappetrinnet, kom Andreas heseblesende inn igjen. "Herr Råtnevik," sa han og hev etter pusten, "kom akkurat... i ei hestekjerre...sammen med to menn..."

Lyden av skritt og mumling fra butikken ble høyere da Andreas gikk til side og gamle Egon kom vaggende inn døra. Bak han kom de to mennene som hadde vært og snakket forretninger med Egon ganske ofte den senere tid. Begge var store, grove karer. Den ene hadde et flakkende blikk, og den andre så skummel ut.

"Kom inn karer," sa han. "Vi må ha oss litt frokost."

Alle tre satte seg ned og støttet albueene på bordet. Mor og Mary skyndte seg å lage til mer mat. Guttene og Lisa sto bare å stirret.

Gamle Egon sa tilfreds: "Når vi har spist, er det mye som skal gjøres. Vi må få lastet av vogna. Alle må være med å hjelpe til. Du også, Lisa!"

Mary dekket på til de to fyrene og laget ei kanne med te og tre fat fulle av rykende varm havregrynsgrøt. Lisa gikk tilbake til leken i hjørnet sitt, og guttene prøvde å late som om de var travelt opptatt med noe. De tre mennene begynte å spise og prate sammen.

Klokka på kjøkkenveggen viste ni. Tomas så på mor og på klokka. Mor nikket. Så sa Tomas kaldt og rolig: "Kom, Lisa, ta med dukken din." Han tok henne med seg ut gjennom butikken.

Mor serverte karene tre store tallerkener med herlig pølser og bacon. Hun så på den åpne døra ut mot gata, og plutselig hadde den mystiske kraften i annonsen fått makt over henne.

"Jeg må se etter den fyren," sa hun rolig.

Og der, med forkleet på og opprullede ermer, akkurat som hun var, gikk mor ut i solskinnet. Bak henne lå duften av ristet brød og bacon.

Andreas tok ei børste fra skapet og gikk ut i butikken og

børstet og bråkte så høyt han kunne.

Mary forvisset seg om at mennene hadde rikelig med mat, brød, marmelade og enda mer te. Så ropte hun: "Å, Andreas!" og sprang ut gjennom butikken.

Andreas kom ut i døra uten børsten. Han skulle egentlig gå igjennom kjøkkenet å rope på Mary, men de tre mennene som satt og spiste, så så store ut, og så oppdaget han at han var alene tilbake. Han holdt på å få panikk. Han rygget bakover ut gjennom butikken og oppover Østgata.

"Hjelp meg," tenkte han, "det var ikke meningen jeg skulle gå denne veien."

Han fortsatte å løpe og krysset noen sidegater til han var kommet inn på den riktige ruta han skulle følge til stasjonen. Han sprang og sprang. Tankene hans var et eneste virvar. Hørte han skritt bak seg? Ble han forfulgt? Hadde han brukt for lang tid på å løpe feil vei? Tenk om han ble for sen til toget! Tenk om de andre reiste fra ham! Hva skulle han gjøre om han ikke fant de andre på stasjonen? Var det gamle Egon som kom nedover sidegata der?

Han kom fram til stasjonen helt utkjørt og redd. Men, å for en lettelse, der sto mor og de andre og ventet tålmodig ved hittegods-konToret, og han hadde ikke blitt forfulgt!

"Du er sen, hva var det som heftet deg?" forlangte Tomas å vite.

Andreas hadde ikke pust nok til å svare.

"Alt i orden," sa mor. "Men vi har ikke et minutt å miste nå. Her er billettene for bagasjen vår og noen penger. Vil dere gutter få tak i ei tralle og en bærer og ta bagasjen vår til vaktvogna i toget vi skal ta, mens vi andre går å kjøper billetter."

Køen foran billettluke var kort men treg. Mary hoppet utålmodig opp og ned. Endelig var det deres tur. Akkurat da kom guttene. De så ut som adelsmenn der de gikk foran bæreren som drog bagasje-tralla. Da mor viste billettene til kontrolløren, åpnet bæreren den store metallporten. Mary satte opp ei viktig mine da guttene gikk igjennom med bagasjen. Vaktvogna var tvers

overfor der de sto så bagasjen var snart på plass. Tomas betalte bæreren med en svært voksen mine, og guttene følte seg virkelig da han lettet på lua og sa: "Tusen takk, mine herrer."

"Kom igjen," sa mor, "det er på tide vi kommer oss ut av syne."

I spenningen over å komme seg ut på plattformen, hadde barna helt glemt Egon Råtnevik. Nå skyndte de seg bortover plattformen og inn i ei vogn som var i god avstand fra inngangen til stasjonen. De kikket forsiktig ut vinduet én gang. Egon hadde nå rukket å oppdage at de var forsvunnet, så han kunne komme når som helst. Å, hvorfor kunne ikke toget gå? Det måtte ha satt seg fast! Hvert øyeblikk ventet de å se ham komme løpende bortover plattformen og vifte med hendene og rope. Der hørte de lyden av ei fløyte, og dørene ble slått igjen. Endelig begynte toget å bevege sakte på seg. Enda kunne han rekke å komme stormende etter dem. Men han kom ikke. Toget satte opp farten. Ikke noe tegn å se til Egon Råtnevik. De var i trygghet.

Billett for én vei

Da de hadde kommet godt i gang med reisen, rullet mor ned ermene og tok av seg forkleet.

Tomas satt godt bak i setet og sa: "Phuu, jeg er glad vi klarte å flykte."

Andreas og Mary måtte overraskende.

"Men vi trodde ikke du ville bli med," sa Mary.

"Jeg ville ikke heller," innrømmet han, "men det var noe som fikk meg til å ombestemme meg. Jeg har alltid hatt en mistanke om at de bedre møblene bak i butikken var stjålet. Da Lisa og jeg gikk ut, så vi litt nærmere på varene i vogna. Jeg er sikker på at det var stjålet gods. Hvis vi hadde hjulpet til med å losse av den vogna, kunne vi ha blitt satt i fengsel for å ha medvirket i tyveriet!"

Nyhetene Tomas kom med gjorde dem triste. Alle ble stille mens de tenkte på hva de hadde gjort. De hadde stengt døra til Østgata for alltid. Det var rart å tenke på hvordan de alle hadde ønsket å komme seg vekk fra den plassen, men når de visste at de aldri kunne komme tilbake, var de ikke helt sikre. Spesielt når de tenkte på at de hadde forlatt de deilige sengene sine og ikke visste hvor de kom til å sove neste natt.

Bare Lisa følte seg lykkelig i sin trygge lille verden. Hun sa: "Jo da, dukken min, du skal få se hagen igjen."

De andre ønsket de kunne fortsette å reise og reise til all tvil og frykt hadde forsvunnet. Men lenge før det stoppet toget ved Kildevang stasjon, og de måtte bare komme seg ut og hjelpe vakta med å få ut gasjen.

Vennen deres, toget, skramlet videre og lot dem bli tilbake på ei trekkfull plattform midt imellom vesker og kasser som inneholdt alt de eide.

"Vi kan ikke stå her," sa mor. "La oss samle sammen bagasjen vår og gå til venterommet. Jeg må ordne håret mitt og finne fram et sjal og en hatt."

De kom seg inn på venterommet, og etter noe romstering og styr og stell, følte de seg bedre til pass.

De tok veskene og kassene til stasjonsmesteren. Han hadde ikke noe hittegodts-kontor, så han stablet dem opp bakerst i billettkontoret. Han smilte til dem igjennom den lille glassruta si og gav dem kvittering for hver enkelt kolli men tok betaling bare for én. Da mor viste ham enveis-billetten, fant han fram et eple til hver av barna og sendte dem videre med en følelse av å være på rett vei.

De pratet mye friere sammen mens de gikk oppover veien, og frydet seg over fuglesangen og blomstene slik som de gjorde forrige gang de var her. Men da de gikk igjennom Engedal og la merke til de glade landsbyfolka, følte de seg ganske blyge.

Endelig sto de foran de store jernportene som førte inn til Engedal Hall. Selv om den ene sto åpen, virket de svært store og betydningsfulle. Skogen bakenfor virket mørk og hemmelighets-

full. På skiltet sto det fremdeles "gjester er velkommen", men de var ikke gjester, de var her for å søke på en jobb.

Mary spurte med lav stemme: "Tror dere at alt kommer til å gå bra?"

"Det er bare én måte å finne ut det på," sa mor.

Hun gikk modig gjennom porten og opp stien, som var pyntet med flagg, og opp til vaktstua og banket på døra.

Ei lita, nett dame åpnet døra. Barna hørte at mor sa: "Unnskyld at jeg forstyrrer, men vi har kommet for å svare på en annonse som godseieren har satt inn i lokalavisa vår."

Damen så ikke noe overrasket ut. "Å, ja," sa hun vennlig, "dere kan bare gå rett opp til huset og ringe på hoveddøra."

Mor takket og kom tilbake. "Å, kjære," sa hun da døra til vaktstua var lukket, "jeg håpet at hun ville følge oss opp eller i det minste si at vi skulle gå rundt til bakdøra. Vel, vel, må vi ringe på hoveddøra er det best at vi går og gjør det."

Snart kom de til stien hvor de hadde tatt av fra veien sist de var her. Men nå måtte de fortsette rett frem.

"Det går sikkert greit," sa Mary, "kanskje vi møter på oppsynsmann-onkel. Kanskje han vil dukke opp fra ingensteds igjen."

"Åå, ja," sa Andreas, "han kommer sikkert til å hjelpe oss."

De gikk oppover veien og håpet at han skulle komme gjennom trærne for å møte dem. Men han kom ikke. Snart måtte de krysse plenen, og det var fremdeles ikke noe å se til ham. De gikk opp trappa. De gedigne dobbeldørene så større ut enn noen gang. Ved siden av hang et tau med en knute på enden.

"Dette må være dørklokka," hvisket mor.

De så seg omkring og håpet at de skulle få øye på oppsynsmannen, men det var ingen ting å se.

Det var svært stille og varmt. Mor trakk i tauet. Kling! Klang! Kling klang! ringte bjella.

"Hjelp!" gispet Andreas, "jeg skvatt!"

"Åå!" hvisket mor, "for en høy lyd!"

"Ja," smilte Mary, "de kunne ikke unngå å høre det."

Ei av dørene gikk sakte opp og der sto hovmesteren. Han var så bratt og stiv at det kunne ikke være noen annen.

"Hva ønsker fruen?" spurte han.

Mor ble helt stum et øyeblikk, men så sa hun sakte og tydelig: "Unnskyld, herre, men vi har kommet for å svare på annonsen."

Hovmesteren åpnet døra og sa: "Vær vennlig, stig på." Han førte dem inn og lukket døra stille bak dem. Så var de i den store hallen. Den virket enda større denne gangen, med alt det polerte treverket og plysj-teppene.

Det så ut som hovmesteren ikke visste riktig hva han skulle gjøre. Han sto og tenkte ei stund og så sa han: "Vær så snill å vent her mens jeg går og samråder meg med kokka." Han forsvant i retning kjøkkenet.

Andreas var helt begeistret, "Hvis det er hovmesteren, hvordan vil da godseieren være?"

"Ikke tenk på det," svarte mor.

Nå kom kokka farende igjennom gangen fra kjøkkenet. Hun var trillrund med et kjempestort hvitt forkle på. Hun hadde et rundt, rosa ansikt og hvitt hår som var satt opp i en stor knute. Hun snakket med en varm landsens dialekt. Godt! Det ville bli lettere å snakke med henne.

"Ja, vel, mine kjære," sa kokka, "hva har alt dette å gjøre med en annonse?"

Mor forklarte: "Godseieren har satt en annonse i lokal-avisa vår, Aftenposten for Murby, og vi er kommet for å svare på den."

"Og hva er navnene?" spurte kokka.

Mor forklarte: "Jeg er Fru Ellen Berge, og dette er barna mine, Andreas, Tomas, Mary og Elisabeth."

"Jeg skjønner, og herr Berge?"

"Jeg er enke."

Kokka så på dem som om de hadde bestått en test. Så sa hun: "Vel, Fru Berge, godseieren har ventet dere i flere dager, nå. Dessverre er han ute i dag og har bedt meg om å ta meg av dere, men dere vil møte ham når han kommer tilbake."

"Tusen takk," sa mor.

Mary hadde samlet mot til seg og kom med sitt brennende spørsmål: "Unnskyld, men er oppsynsmannen her?"

Kokka så litt overrasket ut og sa: "Velsigne deg, barnet mitt, men vi har ingen oppsynsmann her. Jeg er kokke og husholderske, og mannen min er gartner. Så er det herr Lie, hovmesteren og herr og fru Glad i vaktstua. Det er hele staben vi har her i Engedal, og vi har det veldig fint her. Vi vil ikke ha noen andre jobber for alt i verden!"

"Å, unnskyld," sa Mary, "Jeg må ha misforstått."

"Alt i orden, kjære," sa kokka. "Nå når dere har hatt så lang reise, er jeg sikker på at dere har lyst på mat."

"Ja, takk, det ville gjøre godt," sa mor enig.

Kokka pekte opp trappen, "Det er bad oppe, hvis dere trenger det." Så pekte hun over hallen på ei dør som sto på gløtt, "og hvis dere vil være så snill å vente i det rommet, vil jeg komme med maten så snart den er ferdig."

De takket kokka idet hun skyndte bortover mot kjøkkenet.

"La oss gå opp på badet å få vasket oss skikkelig," sa mor. Alle mor'er liker visst vasking!

"Skal vi ta av oss skoene?" spurte Mary.

"Ja, men vi må ta dem med oss," var svaret.

Med skoene i handa gikk de opp trappa.

Andreas mistet skoene sine, og idet han skulle til å ta dem opp, sa Tomas plutselig: "Se, det er borte!"

"Hva er borte?" kom det fra Andreas.

"Maleriet, den eneste skatten."

Da de så opp så de bare en åpen plass der maleriet hadde vært, ei rute på veggen som var lysere enn resten.

"Det er sikkert tatt ned for å bli vasket, eller noe sånt," sa mor. "Kom igjen."

De gikk mot badet, Andreas skjente for skoene sine og Tomas mumlet om maleriet som var borte.

I det samme de hadde lukket baderomsdøra, begynte Mary: "Alt går galt. De trenger ikke noen kokke eller husholderske, den

damen var glad i jobben sin; og de trenger ikke noen andre heller. Jeg er helt forvirret! Og det som verre er, hun sa at det ikke fantes noen oppsynsmann her!"

"Ja, jenta mi," trøstet mor. "Jeg synes også det virker merkelig, men vi må ta det som det kommer. Vi er iallfall ventet og vi er blitt ønsket velkommen."

Godseieren kommer

Det er noe veldig fristende med ei dør som er litt åpen inn til et rom du ikke har vært før. En kan aldri vite hva som er der inne.

Akkurat slik følte familien Berge det med rommet som kokka hadde pekt på. De hadde akkurat kommet ned fra badet, og nå sto de utenfor dette rommet.

"Jeg lurar på," sa mor og skubbet borti messingvrieneren på døra. Alle listet seg inn.

"For et langt rom!" sa Mary. "Og se der i den andre enden er det et stort vindu akkurat som på kjøkkenet, og det er ei glassdør ved siden av det. Kanskje den fører ut til hagen."

"Se så mange bøker," sa Andreas, "fra gulv til tak, hele veggen rundt ildstedet er full."

"Jeg liker det gedigne eikeskrivebordet," sa Tomas, "og eikestolen med utskjæringer som hører til."

"Det må være skrivebordet og stolen til godseieren." Andreas tenkte dypt. "Det ser ut som han holder orden; se på den fine stabelen med bøker og papirer."

"Å, ikke altfor nøyaktig," sa mor. "Jo, denne delen av rommet er sikkert godseierens kontor."

"Rart." Mary snuste rundt. "Jeg lurar på hvorfor det føles så koselig her inne."

"Der er han!" sa en liten stemme. Det var Lisa. Hun sto og så på et bilde som hang på den andre siden av døra.

Alle gikk bort for å se.

Tomas leste det som sto skrevet på ramma under bildet.
"Kristoffer, den tjue-andre Jarl av Engedal."

De så opp på portrettet av en mann som var middels høy, han lente seg med begge hendene på en spaserstokk. Han hadde brune lærstøvler, tweedbukser og en smart tweedjakke. På hodet hadde han tweed hatt med en morsom grønn fjær i. Under de kraftige øyebrynene og de mørke øynene, smilte vennen deres ned mot dem.

"Men det er jo oppsynsmann-onkel!" gispet Andreas.

"Det skulle jo være et bilde av godseieren!" ropte Mary ut.

"Denne oppsynsmann-onkelen deres må være godseieren," sa Tomas rolig.

"Oi! Oi! Oi!" hvinte Mary, som om noen hadde knepet henne i armen. "Hvordan kunne han!"

Andreas godtet seg, "Vel, Mary, Lisa sa at han ville dukke opp fra ingensteds, og det har han virkelig gjort. Tenke seg til at oppsynsmann-onkel har vært godseieren hele tiden."

"Det forklarer en hel masse," sa Tomas.

"Hva mener du?" spurte Andreas.

"Måten han oppførte seg på,- akkurat som han eide hele stedet, da han viste oss rundt, gav oss mat og brukte ponnivogna."

"Å, ja," sa Mary, "det var derfor mennene i landsbyen lettet på hattene sine, og damene neiet."

"Ting begynner å falle på plass nå," sa Tomas, og virket mer tilfreds.

Lyden av ei vogn som kom trillende, fortalte at kokka var under veis med mat til dem. Hun kom inn, tok en pause og lente seg mot trillebordet, og sa: "Å, dere ser på portrettet. Han er virkelig lik seg. Han ville ikke bli malt selv, men vi overtalte han til det. Det er bare som rett er at bilde hans skulle være sammen med forfedrene hans. Han som gjør Engedal til en slik trivelig landsby å bo i. Han liker å leve enkelt. Han tar seg av alminnelige mennesker som deg og meg. Ja, alt i alt er han tvers igjennom en

god mann. Han har adelsblod i årene, det har han."

Da Tomas forsto at hun var rede for en liten samtale, spurte han høflig: "Unnskyld, men det hang et maleri i trappeoppgangen. Vet du hva som har skjedd med det?"

"Rart at du spør om det," sa kokka, "det bildet har hengt der i flere hundre år, og for bare ei uke eller to siden solgte godseieren det plutselig. Han og herrene Vik og Glad pakket det inn i brunt papir og tok det med til hovedstaden på toget. Der solgte godseieren det. Mennene sier at han ville bruke pengene til å betale gjelden til en fattig familie; men jeg er overrasket over at han ville selge det, fordi han var svært glad i det; kalte det 'min eneste skatt' gjorde han."

Kokka begynte å trille vogna bort til bordet ved vinduet i den andre enden av rommet.

Mor, som hadde vært stille lenge, fulgte etter henne og sa; "Kjære, la meg hjelpe deg." Automatisk begynte barna å hjelpe til også.

Mens de dekket på bordet og satte maten på, fortsatte kokka å prate. "Godseieren har oppført seg litt merkelig i det siste."

"På hvilken måte da?" spurte mor stille.

"Vel, han solgte dette maleriet, det er det ene, og han har stadig advokaten sin på besøk for å underskrive papirer, og han går omkring i huset uten å sove om nettene. På fridagen vår, dro vi alle til kysten, men godseieren ble tilbake hjemme for å se etter huset. Jeg vet ikke hva som skjedde den dagen, men han har ikke vært den samme siden."

Andreas vinket til Mary som prøvde å la være å le. Mor måtte ta opp lommeduken sin for å hoste i den.

"Jeg må la dere komme i gang med måltidet før suppa blir kald," sa kokka. "Er det noe dere ikke liker så bare la det ligge. Jeg kommer og rydder opp senere."

De takket henne og hun skyndte seg ut av rommet. Familien Berge så at hun lukket døra stille bak seg.

Mor og barn var alle stille mens de spiste, både fordi kokka hadde gitt dem mye å tenke på, og fordi de var sultne.

Det var deilig å sitte ved bordet her ved vinduet. De små glassrutene farget solstrålene gylne og spraglete.

Glassdøra var like ved så Mary kikket ut og så at den førte virkelig ut til hagen.

Maten var herlig. Først fikk de ei tykk grønnsakssuppe med små trekantede knekkebrød. Etterpå hadde de kylling-salat som besto av kald kylling i biter, hodesalat, tomater, agurk, reddik, sukkerroer i eddik, og brønnkarse, sukkererter og kalde poteter som var skåret i biter og blandet med heimelaget salat krem. Sammen med salaten hadde de massevis med tynne brødsiver og smør og ei stor kanne te. Til slutt (du må huske hvor sultne de var) fikk de jordbær med fløte.

Da de var ferdig med måltidet, ryddet de alt fint sammen og satte det på trillebordet. Mor tok barna til midt i rommet og så etter at de så skikkelig ut. De sto rundt henne mens hun snakket rolig til dem og ordnet med knapper, slips og hår. Med ett hørte de et klikk, som om noen åpnet glassdøra. De snudde seg og der fikk de se godseieren som kom inn i rommet fra hagen. Han hadde sett dem først.

Han var akkurat den samme som forrige gang de hadde vært her, og akkurat som han så ut på maleriet, bare at han så svært trett og lei seg ut.

"Dere er kommet." Han virket tankefull. "Jeg tenkte at dere ville komme. Jeg håpet at dere ville komme." Så åpnet han armene sine, og med et lite smil sa han: "Jeg er glad for at dere er kommet!"

Lisa hadde holdt et godt tak i mors arm, men nå slapp hun taket og sprang bort til ham. Han tok i mot henne og løftet henne opp i mot taket. Hun hylte av glede. Så satte han henne ned igjen, og holdt handa hennes mens han vendte seg mot de andre.

"Unnskyld, herr godseier," sa Andreas, "men vi trodde at De var oppsynsmannen."

"Unnskyld, herr godseier," fortsatte Mary, varm i ansiktet, "men De sa at De var oppsynsmannen!"

Han så vennlig på dem og svarte: "Jeg passer dådyra, og så

tenkte jeg at hvis jeg sa hvem jeg var så ville dere kanskje bli blyge og holde dere på avstand, slik som nå. Åh, frøken Mary, vil du være så snill å tilgi meg?"

Mary ble helt stum, hun puttet fingeren i munnen og nikket til svar.

"Unnskyld, herr godseier," Andreas klarte ikke å holde seg lenger, "satte De inn annonsen i avisa vår?"

"Jo da, jeg gjorde det. Jeg tenkte det var beste måten å nå tak i dere på uten at Egon Råtnevik skulle få greie på det." Han uttalte navnet på den gamle fienden deres som om det smakte surt. "Vel, vel," fortsatte han, "dere klarte å slippe unna han?"

Alle sammen smilte og sa: "JA!" mens de tenkte på flukten de hadde gjort.

"Godt," sa godseieren bestemt.

"Unnskyld, herr godseier," kom det fra Mary, "vi trodde at annonsen mente at De ville ha ei kokke og slik hjelp i huset."

"Åh, nei," svarte han mer avslappet nå. "Det er noe helt annet jeg har tenkt for dere." Med et lurt uttrykk i ansiktet fortsatte han, "men jeg må snakke med mor om det først. Det kan - kan kanskje - bli litt - æh - kjedelig for dere barna. Kanskje dere har lyst til å ta en tur ut i hagen?"

"Ja, tusen takk," svarte alle i kor.

Godseieren bøyde seg ned til Lisa og sa: "Vil du også leke i hagen, eller vil du heller være her?"

Lisa svarte betydningsfull: "Dukken min vil gjerne se hagen, men jeg vil ikke gå så langt vekk."

Han åpnet glassdøra for dem i det han sa: "Ikke gå ut av hagen, og husk ikke å trække på plantene. Godseieren liker ikke det!"

Den siste biten faller på plass

Guttene sprang ut i hagen for å riste av seg spenningen de hadde følt de siste timene. Mary gikk omkring for å se om alt var

som før. Og det var det, pluss enda mer som hun ikke hadde oppdaget forrige gang. Men ingen av barna klarte å roe seg så mye at de kunne nyte livet i den vakre hagen. De møttes midt i hagen og begynte å prate sammen. Det var en vanddam med liljer som det var støpt en kant rundt, og der var den store hagebenken. Men de satte seg ikke på benken, de satte seg på kanten rundt dammen.

"Vel," sa Andreas, "fint at ikke godseieren var en gammel mann, slik som jeg trodde. Jeg var sikker på at han var gammel; det var en eller annen som sa det, det kan jeg huske."

"Var det den advokat-fyren?" foreslo Tomas. "Sa ikke han 'en respektabel gammel herre fra landet'?"

"Nei, det var ikke det," kom Mary inn. "Advokaten sa 'en respektabel herre fra landet', og du Andreas sa 'en respektabel gammel herre fra landet'. Det var DU som sa det!"

"Uff da!" Andreas krympet seg.

"Du drar altfor raske slutninger som du alltid gjør," kom det fra Mary.

"Vel, jeg trodde han var en inntørket gammel raring," tilstod Tomas.

"Ja," sa Mary, "du dro dine slutninger bare for å være umulig."

"Enn du da," Tomas tok til gjenmæle, "du trodde at godseieren ville ha ei kokke når han ikke gjør det. Du har også dratt dine slutninger."

"Vi har vist tatt feil alle sammen," konkluderte Andreas. "Vi har tenkt feil om godseieren alle sammen. Jeg tror det er best vi legger vekk våre meninger og prøver å finne ut hva det er han vil."

"Det høres bedre ut," Tomas var enig denne gangen.

"Ja," sa Mary tankefull, "men jeg lurer på hva det er han egentlig vil. Det er som et stort puslespill der den siste biten ikke er kommet på plass."

"Vi får snart vite hva det er," sa Tomas og så opp. "Her kommer de!"

Høyt oppe på terrassen så de mor og godseieren med Lisa i mellom seg. De hørte tydelig den skarpe skotske dialekten til godseieren der han og mor diskuterte yndlingstemaet sitt.

Han sa: "Så nå kan du se hvor mye denne rosebusken har vokst siden sist du var her. Og den busken der, vi gjorde som du sa, men vi må vente ei stund for å se hvordan det går med den."

Slik kom de sakte nedover trappene til de var kommet igjennom den siste løv-portalen ned til den hellelagte plassen.

De satte seg ned på hagebenken med Lisa i mellom seg. Mor så lykkelig ut, men prøvde å skjule det akkurat som et bursdagsbarn som det ble sunget "Happy Birthday" for. Men godseieren smilte forsiktig da han så de tre barna. Han hvilte albuene på knærne og presset fingrene sammen. Han snakket sakte og tydelig. "Jeg vil at dere skal høre godt etter, for jeg har noe svært viktig å spørre dere om." Han tok en pause mens han foldet hendene og løftet øyebrynene. "Jeg vil svært gjerne at dere, Andreas, Tomas, Mary og Elisabeth skal være mine barn, at dere skal tilhøre meg, som mine egne gutter og jenter." Han så ned på den hellelagte plassen. "Spørsmålet er om dere vil at jeg skal være faren deres?" Han rettet seg opp, presset hendene mot knærne og så strengt på dem. "Jeg kan være forferdelig streng. Dere må få en grundig opplæring hvis dere vil dele Engedal med meg. Dere skal få et lite øyeblikk til å tenke over det. Dere må være helt ærlige når dere tar bestemmelsen, og enhver bestemmer bare for seg selv. Hvis nå alle forstår hva det er jeg har spurt om, så kan dere gå dere en liten tur."

Lisa sto der hun sto og klemte dukken sin, men de andre gikk tankefulle hver sin veg.

Vel, nå forsto de endelig. Men Andreas er sta og full av sine egne ideer; Mary er sjefete og uforskammet; Tomas har masse ting å klage på; og Lisa er jo litt lita. Ville det ikke være forferdelig om en av dem sa "Nei"?

Det var ikke lenge før alle kom tilbake til plassene sine på murkanten.

"Andreas, du først," sa godseieren og så engstelig på ham.

Andreas smilte og sa glad: "Hvorfor tenkte jeg ikke på det? Det er jo helt klart hva som mangler i livet vårt; det som vi ikke har og trenger mest av alt. Jeg ville iallfall bli glad for å få rettleiding og opplæring. Så svaret mitt er JA, herr godseier, jeg vil gjerne at De skal være far min."

"Godt, gutten min," sa godseieren.

Så vendte han seg til Tomas. De så nøye på hverandre, nesten strengt, "Og du, Tomas?"

"Er det sant at De solgte 'den eneste skatten' din for å betale gjelda vår?"

"Jo, det er da det."

"Da er svaret mitt JA."

"Du er gutten min," sa godseieren noe hes i stemmen.

"Nå er det du, Mary," sa han vennlig.

Mary så ned. "Ja, gjerne," sa hun stille. "Jeg vil fortsette å føle meg trygg slik som jeg gjør nå. Jeg vil gjerne at du skal ta deg av oss hele tiden." Hun så redd opp, "Og jeg vil prøve å lære så godt jeg kan!"

"Du kommer til å lære lett," sa han. "Du er ikke redd for hardt arbeid." Han snudde seg mot Lisa. "Og hva sier du, Elisabeth?"

Lisa satt ytterst på benken og så rett framfor seg og sa: "De kaller deg oppsynsmann-onkel, men jeg har hele tiden kalt deg pappa!" Hun klatret opp på kneet hans og gav ham et skikkelig kyss.

De ville nok alle ha grått av glede om det ikke var for at Mary plutselig buste ut.

"Men hva med mor?" sa hun og tok tak i hendene til mor, "Vil du være pappa til mor også?"

Mor satte i å le og kunne ikke stoppe.

Godseieren så alvorlig ut da han prøvde å forklare, men det var et glimt i øyet hans. "Vel, du skjønner det, Mary, at det har seg slik. Dere kjenner godseieren, ikke sant?"

"Ja," svarte alle i kor.

Han fortsatte, "Mor har - eh - aller vennligst svart 'ja' til å bli

godseierens frue."

Mary så forvirret ut. "Betyr det at hun er blitt 'slått til ridder' eller noe sånt?"

"Nei, dumming," hvisket Tomas. "Det betyr at de vil gifte seg!"

"Hvem?" undret Mary.

"Mor og godseieren," hysjet Tomas.

Ansiktet til Mary lyste opp, "Ååå! betyr det at det blir bryllup? Kan Lisa og jeg få være brudepiker, mor?"

Mor lo godt, "Vel, vi får se," og snart lo alle sammen.

"Nå, er alle glade nå?" spurte godseieren.

"Vel," sa mor tvilende, "beklager, men jeg kan ikke hjelpe for at jeg tenker på hva Egon Råtnevik gjorde med middagen sin!"

Hun ble stoppet av alle barna som så foraktelig på henne og sa: "Å, mor!"

Den beste av alle fortellinger

Mor hadde ingen grunn til å bekymre seg for Egons middag; det ble ordnet for han. Det skjedde slik. Herr Rettedal, advokaten, var sjokkert over det han hadde fått vite om gamle Egon, at han hadde lurt Fru Berge på denne måten. Så han bestemte seg for å se nærmere på forretningene Egon Råtnevik drev med. Politiet ble svært interessert i det som kom for dagen, så samme morgen

dro to politimenn til antikvitets-handelen for å stille noen spørsmål. I mens hadde Egon og de to vennene hans gjort seg ferdige med frokosten sin. De gikk ut for å ta varene ut av vogna. Egon kunne ikke forstå hvorfor ingen kom når han ropte. De to mennene sto oppe i vogna og sendte ned stoler. Egon sto i døråpninga og holdt en stol mens han ropte på Andreas. Akkurat da kom de to politimennene rundt hjørnet og grep dem på fersk gjerning. Alle varene i vogna var stjålet gods. Politimennene tok hand om de tre mennene og varene de hadde. Herr Rettedal kom for å ordne opp i butikken, som egentlig tilhørte ham. Han bestemte seg for at han ville finne Fru Berge og sende resten av eiendelene til henne. Så du skjønner, Egon Råtnevik fikk middag denne dagen også. En snill politimann kom med den til ham i fengselscella, der han ble sittende i mange år.

Men i solskinn ute i hagen i Engedal, reiste godseieren seg opp og sa: "Kom la oss gå å ta en kopp te sammen med kokka, så kan vi fortelle henne siste nytt - eh - på en forsiktig måte. Det kommer nok til å bli mye spennende vi må planlegge sammen med henne framover. Vi trenger tiden. I mens må vi finne et sted så dere kan få tak over hodet i natt. Jeg har ei lita hytte nede i landsbyen som står klar for dere. Håper dere liker den."

"Å, supert!" ropte barna.

"Det var en god løsning," sa mor.

Godseieren fortsatte: "Ja, det vil gi oss tid til å bli bedre kjent med hverandre, og det vil også være best for de som arbeider her. Det er masse barn i landsbyen dere kan bli venner med."

"Når vil det bli bryllup?" spurte Mary.

"Så snart alt er klart," svarte han med et smil. "Vi må jo ordne med kjoler til brudepikene og mange andre ting. Etter bryllupet skal dere flytte inn i hovedbygget her, og sammen vil vi lage en koselig heim."

"Da har vi enda det beste å se fram til," sa Andreas.

"Å, ja," sa godseieren drømmende. Så våknet han igjen av sine drømmer og sa: "Men en ting om gangen. Har dere noen bagasje?"

"Ja, på stasjonen," svarte mor.

"Ja vel," sa han, "jeg vil sende fru Glad ned til hytta nå med det samme, så hun kan lufte litt. Vi går og tar tekoppen vår. Etterpå kan vi ta ponni-vogna ned til stasjonen for å hente bagsjen og sette den inn i hytta."

De begynte å gå mot huset. Han snudde seg og sa: "Om en dag eller to, når dere har kommet i orden i hytta, vil jeg gjerne ta dere med til stranda, ute ved kysten."

Alle barna så på hverandre og husket hva Andreas sa på toget første turen, som var begynnelsen til alt dette.

Han fortsatte muntert: "Jeg vil gjerne ta dere med til stranda og kjøpe en iskrem til hver av dere!"

Alle begynte å le.

Godseieren så forfjamsset på dem og spurte: "Eh, har jeg sagt noe rart?"

Alle svarte i kor: "JA!"

Dette er historien om hvordan flukten fra Østgata en sommerdag forandret alt, og hvordan en oppsynsmann viste seg å skulle bli langt mer enn en onkel.

Kanskje du ønsker at du skulle oppleve noe lignende?

Hvis du prøver å se i avisa etter en lignende annonse, vil du nok aldri finne en.

Men hvis du ser nøye etter i Bibelen, vil du finne en invitasjon som denne mange steder.

Det er en invitasjon fra en som er glad i deg og som ønsker å gjøre alle til sine barn, en etter en. Han er ikke en far slik som de vi har her på jorda, nei, han er Far i Himmelen.

Han solgte ikke bare et gammelt maleri for din skyld. Nei, han er så glad i deg at han gav den eneste sønnen sin til å dø på et kors. Han gav livet sitt for å betale gjelda for alt det gale du har gjort.

Det er Gud som er så glad i deg og inviterer deg til å komme til Ham.

Det vil kanskje hjelpe deg til å forstå bedre hvis du leser

denne fortellinga om igjen.

Kanskje du er ulykkelig og vil at livet ditt skal bli annerledes.

Kanskje du gjerne vil at Gud skal bli din Himmelske Far som tar seg av deg og lærer deg sin vilje og sin vei med livet ditt.

I Bibelen, i Johannes evangeliet kapittel 1 og vers 12, står det: "Men alle de som tok i mot ham de gav han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn."

Tro på Guds Ord. Det mener det som det sier, og det taler om deg.

Hvis familien Berge ikke hadde brydd seg om annonsen, ville de aldri ha fått et nytt liv!

Du behøver ikke å dra på ei reise for å snakke med Gud. Han er overalt, og Han hører hva du sier samme hvor du er.

Takk Ham for at Han betalte gjelda di, og fortell Ham at du gjerne vil bli Hans eget kjære barn. Han vil alltid være glad i deg og aldri gå fra deg!

Fru Berge er enke med fire barn. De må arbeide hardt for gamle Egon Råtnevik fordi han sier herr Berge, som er død, skyldte ham mange penger. De får aldri ta ferie. Men i lengre tid har familien spart penger til en tur på landet.

Så en dag drar Egon Råtnevik ut til kysten sammen med klubben «Den Svarte Ørn». Da slår familien Berge til, og det skal vise seg å få følger for denne fattige familien...